



บทที่ 5

ปัญหาหมู่บ้านร่มเกล้า จังหวัดพิษณุโลก

ปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทย - ลาว เกี่ยวกับหมู่บ้านร่มเกล้าเป็น  
ปัญหาความขัดแย้งรุนแรงครั้งล่าสุด เกิดขึ้นตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2530  
จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531 ปัญหานี้รุนแรงจนถึงขั้นการใช้กำลังสู้รบกันอยู่  
หลายวัน ทำให้ทั้งสองฝ่ายต้องสูญเสียทั้งกำลังอาวุธ ทหารและค่าใช้จ่ายในการ  
สู้รบเป็นจำนวนมาก การศึกษาปัญหานี้ได้แบ่งเป็นประเด็นดังต่อไปนี้คือ

- ภูมิหลังของปัญหา
- ความรุนแรงของปัญหา
- นัยบายและมาตรการปฏิบัติของรัฐบาลไทย
- ข้อพิจารณาเกี่ยวกับความรุนแรงของปัญหา
- แนวโน้มของปัญหา

5.1 ภูมิหลังของปัญหา

บ้านร่มเกล้าเป็นหมู่บ้านหนึ่งในจำนวนหลายหมู่บ้านบริเวณชายแดน  
ที่กองทัพ ภาคที่ 3 จัดให้ราษฎรชาวเขาที่อยู่กระจัดกระจาย รวมทั้งผู้ก่อการร้าย  
คอมมิวนิสต์ (ผกค.) และมวลชนที่เข้ามาอพยพเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ได้อยู่  
อาศัยในรูปของหมู่บ้าน บังคับตนเองตามแนวชายแดน ซึ่งมีการจัดระเบียบหมู่บ้าน  
ให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และระบบรักษาความปลอดภัย ราษฎรที่อาศัยอยู่  
ในบ้านร่มเกล้า ประกอบด้วยประชากรชาวเผ่าม้งจำนวน 100 ครอบครัว 680 คน  
ที่ตั้งหมู่บ้านห่างจากแนวชายแดนประมาณ 10 กิโลเมตร และอยู่ทาง  
ตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอชาติตระการ ประมาณ 70 กิโลเมตร <sup>1</sup>

พื้นที่บริเวณบ้านร่มเกล้า เป็นพื้นที่เขตชายแดนไทย - ลาว บริเวณ

---

<sup>1</sup> ประสิทธิ์ เอกบุตร, "แง่มุมกฎหมายของข้อพิพาททางพรมแดน :  
เน้นคดีตัวอย่าง," วารสารนิติศาสตร์ (ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มีนาคม 2531)

รอยต่อจังหวัดพิจิตรลงกับจังหวัดเลย ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทิวเขาสลับซับซ้อน และสูงชันในอดีต ช่วง ปี พ.ศ.2511 - 2525 พื้นที่บริเวณนี้มีการเคลื่อนไหว ของ ผกค. สูงมาก รัชช ผกค. ที่ปฏิบัติการอยู่บริเวณนี้ได้รับการสนับสนุนจากลาว ซึ่งฝ่ายไทยก็ได้จัดกำลังจากกองพลทหารม้าที่ 1 เข้าปฏิบัติการในพื้นที่ มีการ จัดตั้งฐานปฏิบัติการหลายแห่งรัชชเฉพาะบริเวณบ้านร่มเกล้า และมีการปฏิบัติการ ทางทหารตามแผนยุทธการต่าง ๆ หลายครั้ง ในห้วงเวลานั้นไม่เคยปรากฏการ ทัพห้วง หรือการปะทะกับทหารลาวรัชชตรงแต่อย่างใด ภายหลัง ปี พ.ศ.2525 ฝ่ายไทยได้ดำเนินการสถาปนาความมั่นคงในพื้นที่รัชชการพัฒนาหมู่บ้านต่าง ๆ บริเวณแนวชายแดนด้านนี้ และสร้างเส้นทางเพื่อความมั่นคงจากอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย - อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิจิตรลง - อำเภอน้ำปาด จังหวัด อุตรดิตถ์ และมีการส่งมอบพื้นที่ให้กองบัญชาการกองกำลังทหารพราน กองทัพ ภาคที่ 3 ดูแล

มูลเหตุของปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยและลาว มีพรมแดน ติดต่อกันเป็นระยะทางถึงประมาณ 1,750 กิโลเมตร รัชชเป็นพรมแดนตาม ลำน้ำโขง ประมาณ 960 กิโลเมตร และพรมแดนบนบกประมาณ 650 กิโลเมตร และยังไม่มียุทธการปักปันเขตแดนกันไว้ตลอดแนว ประกอบกับสนธิสัญญาที่ กำหนดเกี่ยวกับ พรมแดนไทย - ลาว ก็มีความไม่แน่นอน ทำให้ทั้งไทยและลาว ต่างอ้างความถูกต้องได้ตามผลประโยชน์ของฝ่ายตน \* ซึ่งทำให้เกิดปัญหาข้อ ขัดแย้งและมีการกระทบกระทั่งกันตามบริเวณพรมแดนเสมอมารัชชใน ปี พ.ศ. 2527 ได้เกิดปัญหาการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่ 3 หมู่บ้านชายแดนไทย - ลาว มาครั้งหนึ่งแล้ว แต่เหตุการณ์ที่ร้ายแรงที่สุดก็คือปัญหาบ้านร่มเกล้า อำเภอ ชาติตระการ จังหวัดพิจิตรลง ที่เกิดขึ้นในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2530 ซึ่งนำไปสู่ การปะทะกันด้วยกำลังทหารครั้งใหญ่ที่สุด นับตั้งแต่ลาวเปลี่ยนระบอบการปกครอง เป็นคอมมิวนิสต์ใน ปี พ.ศ.2518 เป็นต้นมา ทั้งรัฐบาลไทยและลาวต่างก็อ้างว่า

\* ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 3



บ้านร่มเกล้าเป็นของคน ตามสนธิสัญญาสยาม - ฝรั่งเศส ปี พ.ศ.2450 (ค.ศ.1907) แต่เนื่องจากการเข้าใจในสนธิสัญญาไม่ตรงกัน จึงทำให้เกิดเป็น ปัญหาข้อขัดแย้งกันขึ้น

สนธิสัญญาสยาม - ฝรั่งเศส ฉบับ ปี พ.ศ.2450 ที่ทั้งสองฝ่ายอ้างถึง นั้นมีชื่อเต็มว่า "สัญญาว่าด้วยปักปันเขตแดนคัตท้ายหนังสือสัญญาลงวันที่ 23 มีนาคม รัตนโกสินทรศก 125" \* หนังสือสัญญาดังนี้มีด้วยกัน 3 ข้อ ข้อแรก เกี่ยวกับการปักปันเขตแดนสยามทางด้านที่ติดต่อกับกัมพูชา ข้อสองปักปันเขตแดน สยามที่ติดต่อกับพระบาง และข้อสามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเส้นพรมแดนใน ระหว่างปักปัน สำหรับรายละเอียดในข้อสอบของสัญญาดังนี้

"เขตแดนเมืองหลวงพระบางพระบางนับตั้งแต่ทิศใต้แม่น้ำโขง แล้วต่อไปตามกลางลำน้ำโขงจนถึงที่แรกเกิดน้ำที่เรียกชื่อว่าภูเขาเมียง คือนี้ เขตแดนไปตามเข้าน้ำคอกแม่น้ำเจ้าพระยาอีกฝ่ายหนึ่ง จนถึงที่ในลำแม่น้ำโขง ที่เรียกว่าแก่งผาโศคามเส้นพรมแดนที่กรรมการปักปัน เขตแดนได้ตกลงกันไว้แต่ วันที่ 16 มกราคม รัตนโกสินทรศก 124 คถศศักราช 1906"

ท้ายหนังสือสัญญาดังนี้ระบุว่า

"สัญญานี้ผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่าย ได้ลงชื่อและประทับตราไว้เป็นสำคัญ อย่างละสองฉบับ ณ กรุงเทพมหานคร วันที่ 23 มีนาคม รัตนโกสินทรศก 125 คถศศักราช 1906"

ผู้ลงนามที่มีอำนาจเต็ม 2 ฝ่ายคือ

ฝ่ายไทย พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทเวศ วังษัวัชรประการ

ฝ่ายฝรั่งเศส วิกตอแลง (เคอปลังซี)

ทั้งนี้ฝ่ายลาวอ้างว่า ตามสัญญาดังกล่าว พื้นที่ 70 ตารางกิโลเมตร ที่ตั้งอยู่ ระหว่างแม่น้ำโขงใหญ่กับโขงน้อย อันเป็นบ่อเกิดของข้อพิพาทนี้ อยู่ใน เขตปกครองของคาแสง (คำบล) นาน้อย เมือง (อำเภอ) บ่อแตง แขวง

(จังหวัด) ชัยบุรี อันเป็นอธิปไตยของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แต่ทางฝ่ายไทยอ้างว่าพื้นที่ดังกล่าวนั้นเป็นหมู่บ้านร่มเกล้า อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

## 5.2 ความรุนแรงของปัญหา

ความรุนแรงของปัญหาบ้านร่มเกล้า อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก เกิดขึ้นเนื่องจากกองกำลังทหารลาวรุกกล้าเข้ามาในพื้นที่บริเวณบ้านร่มเกล้าซึ่งทหารลาวนี้ประกอบด้วยกองพันที่ 406, 407 และ 411 ซึ่งเป็นหน่วยรบพิเศษ และถือว่าเป็นกองกำลังที่มีความสามารถในการรบที่ดีที่สุดของลาว อีกทั้งมีทหารเวียคนามรวมอยู่ด้วย

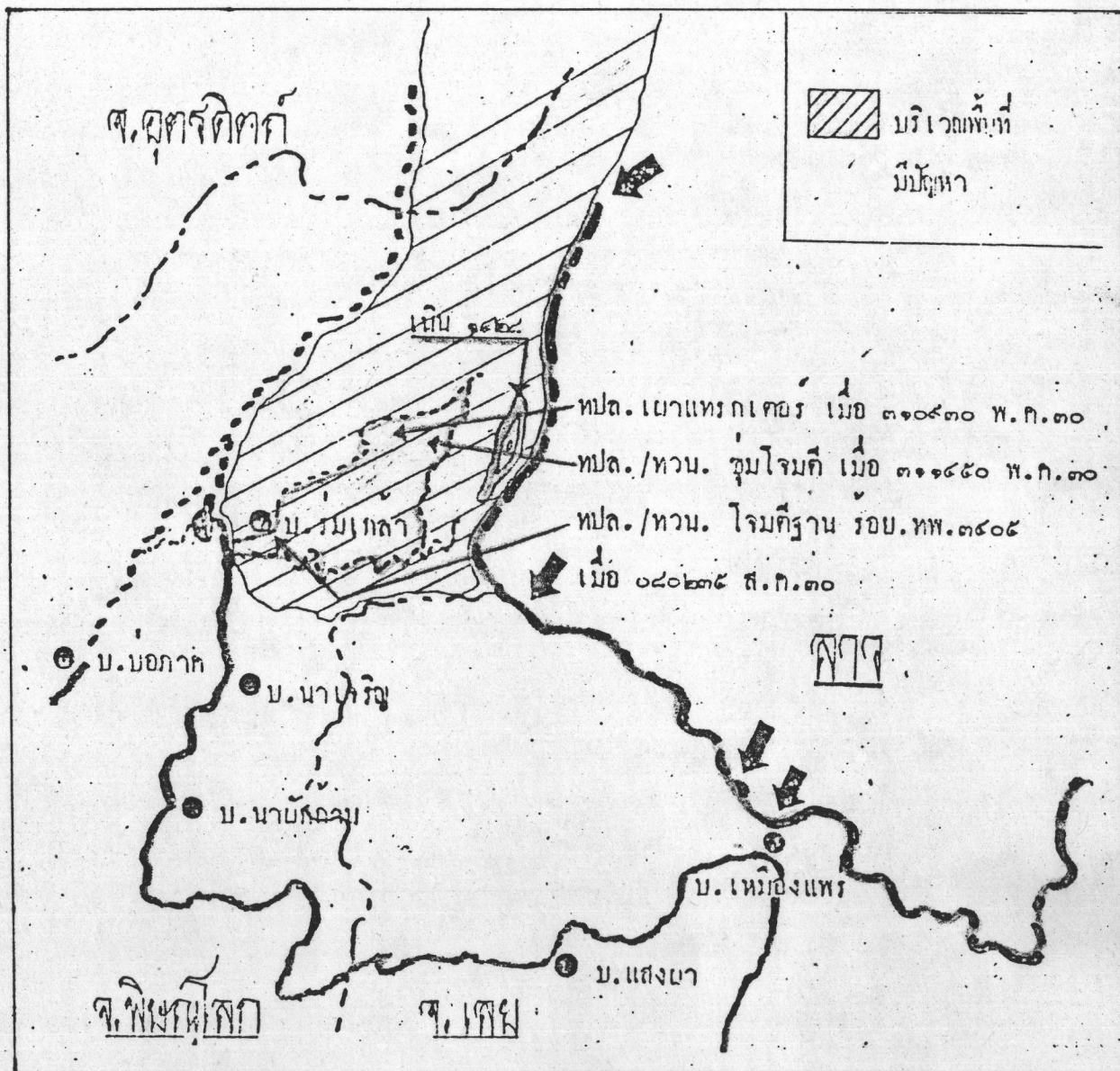
เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2530 ได้เกิดเหตุการณ์ที่รุนแรงขึ้น รัชชกาลังไม่ทราบฝ่ายประมาณ 30 คน เข้าไปเผารถแทรกเตอร์ของบริษัททำไม้ ซึ่งกำลังทำไม้อยู่ในพื้นที่ตามสัมปทานที่ได้รับ หน่วยทหารพรานที่ดูแลพื้นที่อยู่ ได้จัดกำลังเข้าไปพิสูจน์ทราบทันที และปะทะกับกำลังติดอาวุธไม่ทราบฝ่ายกลุ่มนี้ จำนวน 2 ครั้ง ทำให้ฝ่ายไทยได้รับบาดเจ็บ 3 นาย (ดูแผนที่หมายเลข 1)

ต่อมาในวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2530 ทหารลาวจำนวนหนึ่งได้รุกกล้าเขตแดนเข้ามาจับราษฎรไทย จากบ้านนาผักก้าม และบ้านเหล่ารักหก อำเภอ นาแห้ว จังหวัดเลย ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณใกล้เคียงจำนวน 7 คน สามารถหลบหนีมาได้ 1 คน ถูกยิงเสียชีวิตขณะหลบหนี 1 คน และถูกนำไปคุมขังที่บ้านบ่อแคน แขวงชัยบุรี จำนวน 5 คน รัชชชถูกตั้งข้อหาว่ารุกกล้าเข้าไปยึดค้ำไม้และทำกินในเขตลาว ซึ่งทางกรมการเมืองบ่อแคนได้ดำเนินการระงับข้อพิพาทเพื่อที่จะให้ฝ่ายไทยยอมรับคืนแดนบริเวณนี้ว่าเป็นของลาว รัชชชขอพบนายอำเภอมนาแห้วเพื่อเจรจาดำเนินเรื่องนี้ และใช้ราษฎรที่ถูกจับกุมทั้ง 5 คนเป็นเงื่อนไขซึ่งฝ่ายไทยรัชชช นายอำเภอมนาแห้ว ได้ยืนยันว่าไม่สามารถยอมรับข้ออ้างดังกล่าวของลาวได้ เพราะบริเวณนั้นถือเป็นเขตแดนไทย

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ กองทัพอากาศที่ 3 ได้พยายามตรวจสอบว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นการกระทำของฝ่ายใด เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เคยมีปัญหา



แผนที่หมายเลข 1



ที่มา : สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์, ปีที่ 34 ฉบับที่ 32 (20-30 มกราคม 2531) หน้า 7.

เกี่ยวกับการก่อการร้ายของ ผกค. มาก่อน แต่เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2530 ทหารลาวประมาณ 200 คน ได้เข้าโจมตีหน่วยทหารพรานที่บ้านร่มเกล้า ด้วยอาวุธนาธานิค ๖๕ มม. ๖0 จรวด อาร์พีจี. เครื่องยิงลูกระเบิด เอ็ม. 79 และอาวุธปืนเล็ก การโจมตีครั้งนี้ลาวตั้งใจจะเข้ายึดฐานบ้านร่มเกล้าให้ได้ การโจมตีจึงเป็นไปอย่างรุนแรง และรบติดพันนานถึง 3 ชั่วโมง ซึ่งทำให้ฝ่ายไทยยืนยันได้อย่างแน่ชัด ว่าการปฏิบัติการที่เกิดขึ้นรวมทั้งก่อนหน้านั้นเป็นการกระทำของลาวอย่างแท้จริง และจากการพิสูจน์ทราบอย่างแน่ชัดว่ามีการรุกกล้าอริปไตย กองทัพภาคที่ 3 จึงได้ส่งกำลังทหารพรานเข้าดำเนินการกวาดล้างพิสูจน์ทราบพื้นที่บริเวณดังกล่าวตลอดแนวชายแดน ซึ่งเป็นทิวเขาสลับซับซ้อนในพื้นที่ประมาณ 70 ตารางกิโลเมตร และทำให้เกิดมีการปะทะอย่างรุนแรงกับทหารลาว ซึ่งได้เข้ามาตั้งฐานปฏิบัติการอยู่ตลอดแนวสันเนิน 1428 ซึ่งเป็นภูเขาสูงชันอยู่ในเขตไทย ห่างจากชายแดนเข้ามาประมาณ 2 กิโลเมตร ภัยที่ฝ่ายทหารลาวอ้างว่าเป็นดินแดนของฝ่ายตน แต่ฝ่ายรัฐบาลไทยก็ได้พยายามทุกวิถีทางที่จะหลีกเลี่ยงการทำสงครามกับประเทศเพื่อนบ้าน ภัยได้ใช้การปฏิบัติการจิตวิทยาประชาสัมพันธ์ให้ทหารลาวได้ทราบว่า ดินแดนส่วนนี้เป็นของไทย <sup>๑</sup> แต่การดำเนินการดังกล่าวไม่ได้รับการตอบสนองแต่อย่างใด กลับมีการส่งกำลังเพิ่มเติมอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้นรัฐบาลไทยจึงได้จัดกำลังทหารประจำการเข้าดำเนินการตอบโต้ ตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา ภัยเรียกเหตุการณ์ครั้งนี้ว่า "ยุทธการสอยดาว" เพื่อปลุกคั่นทหารลาวที่เข้ามายึดพื้นที่ และเสริมสร้างกำลังและฐานที่มั่นบริเวณเนิน 1428 เนิน 1370 และเนิน 1146 ซึ่งรัฐบาลไทยถือว่าอยู่ในเขตไทย ให้พ้นออกไปจากอาณาบริเวณดังกล่าว <sup>๒</sup>

<sup>๑</sup> ข่าวสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ วันที่ 22 มกราคม 2531.

<sup>๒</sup> คู่มือข่าวที่ 26/2531 ในข่าวสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ วันที่ 22 มกราคม 2531.



ดังนั้นจะเห็นว่า ความรุนแรงของปัญหาบ้านร่มเกล้าที่เกิดขึ้นเมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2530 ก็สืบเนื่องมาจากการที่กองกำลังทหารลาวผสมเวียคนามร่วมกับกลุ่มคาวเขียวประมาณ 1 กองพัน<sup>1</sup> ได้เข้ามายึดพื้นที่เนิน 1428 ซึ่งฝ่ายไทยยืนยันว่าเป็นการรุกล้ำเข้ามาในเขตพื้นที่อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ประมาณ 1.5 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากบ้านร่มเกล้า 1 กิโลเมตร แต่ลาวอ้างว่าเป็นพื้นที่ของตน ภัยลาวได้เข้ามายึดตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ.2530 และได้มีการปะทะกับทหารของฝ่ายไทยมาตลอด รวมทั้งฝ่ายลาวได้ ออกอากาศโฆษณาชวนเชื่อประชาชนภายในประเทศของตนทั้งทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ และใบปลิว อ้างว่าดินแดนบริเวณดังกล่าวเป็นของตน ซึ่งพื้นที่ที่ทหารลาวเข้ามายึดประกอบด้วยเนิน 1428, 1370, 1148, 926 และเนิน 905 เป็นพื้นที่ติดต่อกันระหว่างภูสอยดาว ภูเมียง และภูซัด

ต่อมาในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ.2530 กองทัพปลดปล่อยประชาชนลาวได้เคลื่อนย้ายกำลังพร้อมด้วยอาวุธอย่างคองเนื่องเข้าไปในพื้นที่เมืองบ่อแตน แขวงไซยบุรี ด้านตรงข้ามอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก และอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย นอกจากนี้ทหารลาวได้ละเมิดอธิปไตยของไทย ภัยลาวคครระเวณล้ำแดนเข้ามาในเขตไทย ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการแสดงเจตนารมณ์ ที่จะให้มีการเจรจาเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างไทย - ลาว แต่อย่างใด ฝ่ายรัฐบาลไทยพยายามที่จะจำกัดขอบเขตของความขัดแย้ง ให้อยู่ในระดับที่สามารถแก้ไขกันได้ในระดับท้องถิ่น ส่วนข้อเรียกร้องของลาวที่จะให้มีการเจรจากับไทยนั้น เป็นเรื่องที่กระทรวงการต่างประเทศจะเป็นผู้พิจารณาค่าตอบแทน<sup>2</sup> และในวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2530 ประเทศลาวเรียกร้องการต่างประเทศได้เชิญอุทูตไทยประจำกรุงเวียงจันทน์ คือ นางประเทือง รอดพร้อม

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (30 พฤศจิกายน 2530)

<sup>2</sup> ค่าแกลงของพลตรีณทศ เกษประคิมุทธิ์ เลขานุการกองทัพบก  
ใน มติชนรายวัน, (18 ธันวาคม 2530)

ไปรับบันทึกช่วยจำ ฉบับวันที่ 15 ธันวาคม มีเนื้อความระบุว่า เครื่องบินไทยได้ ล่วงล้ำน่านฟ้าลาวและทิ้งระเบิดเป็น 1428, 1370, 1146 และภูเวียง แขวง เวชบุรี รวมทั้งได้ยิงปืนใส่บริเวณต่าง ๆ ในดินแดนของลาว และในวันที่ 18 ธันวาคม นายหว่าง รัตนวงศ์ อุปทูตลาวประจำประเทศไทย ได้เข้าพบนายสารสิน วีระผล รองอธิบดีกรมการเมือง เพื่อมอบบันทึกช่วยจำซึ่งมีข้อความเดียวกับฉบับ คิงกล่าว นายสารสิน ชี้แจงว่าตามหลักฐานของสนธิสัญญาและแผนที่ปรากฏแน่ชัดว่า เนินคิงกล่าวอยู่ในเขตไทย ลี้กเข้ามาจากแนวเส้นเขตแดนไทย - ลาว 2 กิโลเมตร ลาวเป็นฝ่ายล้ำเขตเข้ามา จึงเป็นสิทธิ์อันชอบธรรมที่ไทยจะต้องปกป้อง เอกราชและอธิปไตยของไทย <sup>1</sup>

### 5.3 นัยบายและมาตรการการปฏิบัติของรัฐบาลไทย

ในการแก้ปัญหาหมู่บ้านร่มเกล้า อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก พอสรุปได้ว่า รัฐบาลไทยมีนัยบายและมาตรการการปฏิบัติที่เป็นหลักอยู่ 4 ประการ คือ การใช้ความพยายามรักษสันติวิธี การใช้กำลัง การปิดพรมแดน และการกำหนด สิ้นค้ายุทธปัจจัย

#### 5.3.1 การใช้ความพยายามรักษสันติวิธี

การใช้ความพยายามรักษสันติวิธี พอจะแบ่งให้เห็นได้เป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรก ไล่แก่ช่วงที่เกิดปัญหาขึ้นจนถึงขั้นใช้กำลังรุนแรงระหว่างกัน ช่วงนี้เป็น ช่วงที่ความพยายามรักษสันติวิธีประสบความสำเร็จพอสมควร กับช่วงหลัง ซึ่งเริ่มตั้งแต่หลัง จากการสู้รบยุติลง ซึ่งเป็นช่วงที่ต่างฝ่ายต่างหันมาประนีประนอมกันมากขึ้น

##### 1. ช่วงแรก

ความพยายามรักษสันติวิธีในช่วงนี้ประสบความสำเร็จพอสมควร ก็เพราะว่า ต่างฝ่ายต่างมีการทูตที่แข็งกร้าว และยืนยันถึงความถูกต้องของฝ่ายคนแต่เพียง ฝ่ายเดียว ต่างฝ่ายต่างขาดลักษณะของการประนีประนอมระหว่างกัน และทาง ค้านลาวก็มีพฤติกรรมที่ผิดมารยาททางการทูต

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (22 ธันวาคม 2530)



การพิจารณารายทางทางการทูตของลาว

ในพิธีสวดอภิธรรมและบรรจุศพ หม่อมอมรินทร์ เพ็ชรรัตน์ หรือหม่อมเชื้อ  
 ยงใจยุทธ ซึ่งมีศักดิ์เป็นอาของ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รักษาการผู้บัญชาการ  
 ทหารสูงสุดและผู้บัญชาการทหารบก ที่วัดบรมนิวาสวิหารในค่ำวันที่ 20 ธันวาคม  
 ปรากฏว่า นายคำพัน สิมมาลาวงศ์ เอกอัครราชทูตลาวประจำประเทศไทย ได้นำ  
 พวงหรีดจากเจ้าสุภานุวงศ์ ประธานประเทศลาวมาเคารพศพด้วย และนายคำพัน  
 ได้ขอร้องพล.อ.ชวลิต ขณะอยู่ในงานศพ 2 เรื่องด้วยกันคือ 1) ปัญหาการสู้รบ  
 ที่อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ไม่ควรจะมีการใช้กำลังกันเลย น่าจะใช้  
 วิธีเจรจา พล.อ.ชวลิต ได้แจ้งว่าความจริงน่าจะมีการคุยกันในระดับท้องถิ่น  
 ลาวไม่ควรส่งกำลังเข้ามา เป็นเรื่องที่น่าเสียดาย 2) นายคำพัน ขอให้พล.อ.ชวลิต  
 ประสานกับทางราชเลขาธิการสำนักพระราชวังว่า ท้าวภูมิ วงศ์วิจิตร แห่ง  
 ประเทศลาว ใครจะขอเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อถวายพระพรใน  
 วรณกาลที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ ซึ่งพล.อ.ชวลิต ได้รับเรื่องนี้ไว้  
 ร.ศ.ประพาส ลิมประพันธ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ  
 กล่าวว่ากรณีที่เอกอัครราชทูตลาวยื่นข้อเสนอให้พล.อ.ชวลิต นั้นถือเป็นการพิศ  
 มารยาท ความจริงมีอะไรมาพูดคุยกันที่กระทรวงการต่างประเทศ ส่วนเหตุการณ์  
 ที่อำเภอชาติตระการ คนเห็นว่าลาวพยายามก่อกวน ซึ่งเรื่องนี้รัฐมนตรีว่าการ  
 กระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินการเพื่อเรียกตัวอุปทูตลาวมาพบแล้ว ๑ ครั้งนั้น  
 ในวันต่อมาพล.อ.อ.สิทธิ เสาศศิลา ได้ออกแถลงการณ์ชี้แจงตอบรับชี้แจงกล่าวหา  
 ของลาวว่า ลาวได้บุกรุกเข้ามาในเขตของไทยทั้งสิ้นและได้โจมตีทหารของไทย  
 ก่อนด้วย ซึ่งเรื่องนี้ก็ได้ส่งโทรเลขชี้แจงไปทางสหประชาชาติในเบื้องต้นก่อนแล้ว  
 และกำลังรอรายละเอียดจากทางการทหารเพื่อที่จะประท้วงต่อไป นอกจากนี้  
 พล.อ.อ.สิทธิ กล่าวถึงกรณีที่นายคำพัน สิมมาลาวงศ์ เอกอัครราชทูตลาวประจำ  
 ประเทศไทยได้ยื่นข้อเสนอต่อ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ผู้บัญชาการทหารบก

เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า ทุกคนนี้ไม่ค่อยจะได้อะไรดีซักคนเสมอ คนรู้สึกรำคาญ ความจริงมีอะไรควรจะต้องเสนอผ่านกระทรวงการต่างประเทศ และเรื่องที่ท้าวภูมิ วงศ์วิจิตร จะขอเผ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น ไทย ได้ประกาศไปแล้วว่าจะไม่ต้อนรับแขกต่างประเทศในช่วงเฉลิมฉลองวันเฉลิม พระชนมพรรษา แต่หลังจากนั้นจะมาเมื่อไรก็ได้ เป็นเรื่องดีเสียอีกที่จะได้สร้าง ความสัมพันธ์กัน <sup>1</sup>

### คำชี้แจงของฝ่ายลาวเกี่ยวกับสถานการณ์ชายแดน

ในวันเดียวกันโฆษกกระทรวงการต่างประเทศลาว ได้ออกคำชี้แจง สถานการณ์ที่เกิดขึ้นชายแดนไทย - ลาว ซึ่งทางลาวเรียกว่า "บทแจ้งสภาพการณ์ ของโฆษกกระทรวงการต่างประเทศ สปป.ล." <sup>2</sup> ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. ก่อนหน้านี้ 4 เดือน ทหารของกองทัพภาคที่ 3 ของไทย เข้าไป คุ่มกันให้พ่อค้าเอกชนไทยเข้าไปค้าไม้ในดินแดนลาว ในเขตภูสอยดาว ทิศตะวันตก ของเมืองบ่อแคน แขวงไชยบุรี ซึ่งเป็นสาเหตุให้มีการปะทะกันกับทหารลาว และ ทหารไทยยังยึดเอาดินแดนบางแห่งในบริเวณนั้นไว้

2. จากข้อเท็จจริงตามสนธิสัญญาฝรั่งเศส - สยาม ปี พ.ศ. 2450 ระบุว่า เขตแดนเมืองหลวงพระบางด้านใต้ที่ติดต่อกับประเทศไทยนั้น เริ่มตั้งแต่ ปากแม่น้ำเหืองตรงจุดที่จดกับแม่น้ำโขงไปจนถึงยอดสุด จากนั้นเขตแดนถือเอา สันปันน้ำของแม่น้ำโขงกับแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งในความจริงแล้วก็เป็นภูสอยดาว นั้นเอง \*

3. ดินแดนในบริเวณดังกล่าวที่ขึ้นกับตาแสงนาบ่อ้อย เมืองบ่อแคน แขวงไชยบุรี ที่มีดินแดนติดกับจังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดเลยนั้น จึงอยู่ภายใต้

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (23 ธันวาคม 2530)

<sup>2</sup> เรื่องเดียวกัน.

\* ในสนธิสัญญาที่ไทยทำไว้กับฝรั่งเศส เมื่อ พ.ศ. 2447 และ 2450

มีคำกล่าวถึงภูสอยดาวนี้แต่ประการใดว่าเป็นแนวเขตแดน



การปกครองของลาวไม่เคยมีหลักหมายเขตแดนอย่างชัดเจน

4. ตั้งแต่วันที่ 15 - 17 ธันวาคม พ.ศ.2530 กองทัพภาคที่ 3 ของไทยได้โจมตีดินแดนของลาวในเขตดงกล่าว วิชาใช้เครื่องบินไอพ่น และปืนใหญ่ ขนาด 105 ม.ม. และ 155 ม.ม. ระดมยิงใส่เนิน 1428 และ 1370

5. การกระทำของไทยดงกล่าว ทางฝ่ายลาวเห็นว่าเป็นเรื่องที่ร้ายแรงที่สุดในรอบ 12 ปี ภายหลังจากที่มีการก่อตั้ง สบพล. ฉะนั้นรัฐบาลและประชาชนลาวจึงมีหน้าที่ที่จะต้องรักษาดินแดนของตนไว้

6. อย่างไรก็ตาม รัฐบาลลาวก็มีความปรารถนาที่จะแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาพิพาทการเจรจาตามข้อเสนอของฝ่ายไทยอีกเป็นรอบที่ 3

ต่อมาในวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2530 สำนักข่าว เค.พี.แอล. ของลาวประกาศว่านายภิทอง วงศ์ไชย เอกอัครราชทูตถาวรประจำองค์การสหประชาชาติได้เข้าพบนายฮาเวียร์ เบเรช เคอ เควณญา เลขาธิการองค์การสหประชาชาติซึ่งเลขาธิการสหประชาชาติรับว่าจะดำเนินการให้ทั้งสองฝ่ายได้ทำความเข้าใจกันเพื่อยังสันติภาพให้เกิดขึ้น และต่อมาในวันที่ 27 ธันวาคม กระทรวงการต่างประเทศลาวได้ออกแถลงการณ์ มีสาระสำคัญดังนี้ <sup>1</sup>

1. นับตั้งแต่สถาปนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวขึ้นมา เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2518 รัฐบาลลาวได้ยึดมั่นในนโยบายสันติภาพ มิตรภาพ และการเป็นเพื่อนบ้านที่ดีกับราชอาณาจักรไทยตลอดมา ตามแถลงการณ์ร่วมซึ่งรัฐบาลของประเทศทั้งสองได้ลงนามไว้เมื่อ ปี พ.ศ.2522 (ค.ศ.1979)

2. นโยบายของลาวดงกล่าวต้องประสพกับอุปสรรคอยู่เสมอมา เนื่องจากเหตุการณ์พิพาททางพรมแดน คือข้อพิพาทเกี่ยวกับ 3 หมู่บ้าน ที่เกิดขึ้นใน ปี พ.ศ.2527 และในปี (พ.ศ.2530) กองทัพภาคที่ 3 ของไทย ได้เข้าไปคุ้มกันให้พ่อค้าเอกชนของไทย ที่เข้าไปตัดไม้ในดินแดนลาวทางฝั่งตะวันตกของบ้าน

<sup>1</sup> สุพจน์ คำนกระกุล, ลาว - ไทย ใครมาเป็นเจ้าเข้าครอง (กรุงเทพฯ : 14 การพิมพ์, 2531), หน้า 63 - 69.

นาบ่อน้อย เขตตำบลบ่อแคน แขวงไชยบุรี และยังได้ยึดดินแดนดังกล่าวไว้เป็น  
ของไทย

3. ฝ่ายไทยอ้างว่าลำน้ำเหืองเป็นเส้นพรมแดนระหว่างประเทศทั้งสอง  
ซึ่งเป็นการขัดต่อสนธิสัญญาระหว่างฝรั่งเศสกับสยาม ฉบับ ปี พ.ศ. 2450 ซึ่งระบุ  
ว่า "ทางค้ำหลวงพระบาง เส้นพรมแดนลากจากแม่น้ำรชงด้านใต้ที่ตรงปากลำน้ำ  
เหือง และลากไปตามลำน้ำเหืองขึ้นไปจนถึงแหล่งกำเนิดซึ่งอยู่ในภูเมียง จากที่  
ตรงนั้นเส้นพรมแดนลากไปตามสันปันน้ำระหว่างแม่น้ำรชงกับลำน้ำเจ้าพระยา  
จนถึงลำน้ำรชง ณ ตรงจุดที่เรียกว่าแก่งผาโค" อันเป็นไปตามเส้นพรมแดนที่ได้  
รับการรับรองจากคณะกรรมการปักปันเขตแดน ที่ทำไว้เมื่อวันที่ 16 มกราคม  
พ.ศ. 2449 (ค.ศ. 1906)

4. การกระทำของไทย เป็นการล่วงละเมิดอธิปไตยและบูรณภาพแห่ง  
ดินแดนของลาว อันเป็นการฝ่าฝืนคำแถลงการณ์ร่วม ฉบับ ปี พ.ศ. 2522 ทั้งยัง  
ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎบัตรสหประชาชาติ และหลักปฏิบัติในความสัมพันธ์ระหว่าง  
ประเทศ

5. ฝ่ายลาวขอเสนอให้เปิดการเจรจาของทั้งสองฝ่ายในทันที ใดๆไม่มี  
เงื่อนไขบังคับก่อนแต่อย่างใด เพื่อให้ปัญหานี้ยุติลง

คำชี้แจงและขอเสนอของกระทรวงการต่างประเทศของไทย

กระทรวงการต่างประเทศของไทยได้ยื่นบันทึกช่วยจำต่อลาว เมื่อวันที่  
28 ธันวาคม พ.ศ. 2530 พร้อมทั้งแจ้งต่อองค์การสหประชาชาติถึงปัญหาที่เกิดขึ้น  
และยืนยันว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นดินแดนของไทย <sup>1</sup> รวมทั้งได้ให้นายสารจัน ชวนะวิรัช  
อธิบดีกรมสารนิเทศแถลงถึงข้อเรียกร้องของลาวที่จะให้มีการเจรจาเพื่อกระชับ  
สัมพันธ์ไมตรีไทยลาวครั้งที่ 3 ระหว่างนายอรุณ ภาณุพงศ์รัฐมนตรีประจำสำนัก  
นายกรัฐมนตรีกับท้าวสุบัน สลิตทิดาค รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่าง  
ประเทศลาว ว่าไทยยังคงต้องการให้การเจรจาดังกล่าวเกิดขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้อง

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (28 ธันวาคม 2530)



ทำด้วยความจริงใจเพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาไม่ซ้ำการเจรจาเป็นเวทีการ  
 รมช.ชว.น.หรือการโจมตีซึ่งกันและกันเหมือนการเจรจาครั้งที่ 2 ที่ผ่านมา  
 ดังนั้น ฝ่ายไทยจึงเสนอแนวทางใหม่ในการเจรจาไปยังสถานทูตไทยประจำ  
 กรุงเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2530 เพื่อแจ้งให้รัฐบาลลาวทราบว่า  
 หากจะมีการพบปะเจรจากันก็ขอให้มีการตั้งกรอบในการเจรจาในเรื่องของหัวข้อ  
 การประชุมระดับบริหารการประชุมให้ชัดเจนว่ามีเรื่องอะไรบ้างที่จะเจรจากัน  
 รวมทั้งการจัดองค์ประกอบของผู้ร่วมการประชุม สำหรับสถานที่ในการเจรจานั้น  
 เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการกล่าวโจมตีซึ่งกันและกัน จึงขอให้มีการจัดประชุมใน  
 ประเทศที่ 3 ก็ได้ นอกจากนั้นนายสารจัน ใต้ นำแผนที่ชายแดนไทย - ลาว  
 รวม 3 ฉบับมาอ้างด้วย ได้แก่ 1) แผนที่ประกอบสนธิสัญญาสยาม - ฝรั่งเศส  
 พ.ศ.2447 และ 2450 (ค.ศ.1904 และ 1907) 2) แผนที่ของกรมแผนที่  
 ทหารบกซึ่งจัดทำโดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศ และ 3) แผนที่ของทางการลาว ซึ่ง  
 รัชเวียคจัดทำขึ้น (ดูแผนที่หมายเลข 2 และ 3) แผนที่ทั้ง 3 ฉบับมีข้อเท็จจริง  
 ตรงกันเกี่ยวกับเส้นเขตแดนบริเวณบ้านร่มเกล้า คือเส้นแบ่งเขตประเทศทั้งสอง  
 ทอดไปตามร่องน้ำลึกของแม่น้ำเหืองและแม่น้ำเหืองงาตามข้อมูลที่ทางการไทยเคย  
 ชี้แจงไปแล้ว ดังนั้นพื้นที่ที่เป็นปัญหาจึงอยู่ในเขตไทยทั้งสิ้น <sup>1</sup> ด้วยเหตุนี้การที่ทหาร  
 ลาวเข้ามาอยู่ในบริเวณนั้น จึงถือเป็นการละเมิดอธิปไตยของไทย รัฐบาลไทยจึง  
 เรียกร้องให้ลาวถอนทหารออกไปจากพื้นที่ เพื่อลดความตึงเครียดและสร้าง  
 บรรยากาศที่ดีขึ้น อันจะนำไปสู่การเจรจากระชับความสัมพันธ์ต่อไป

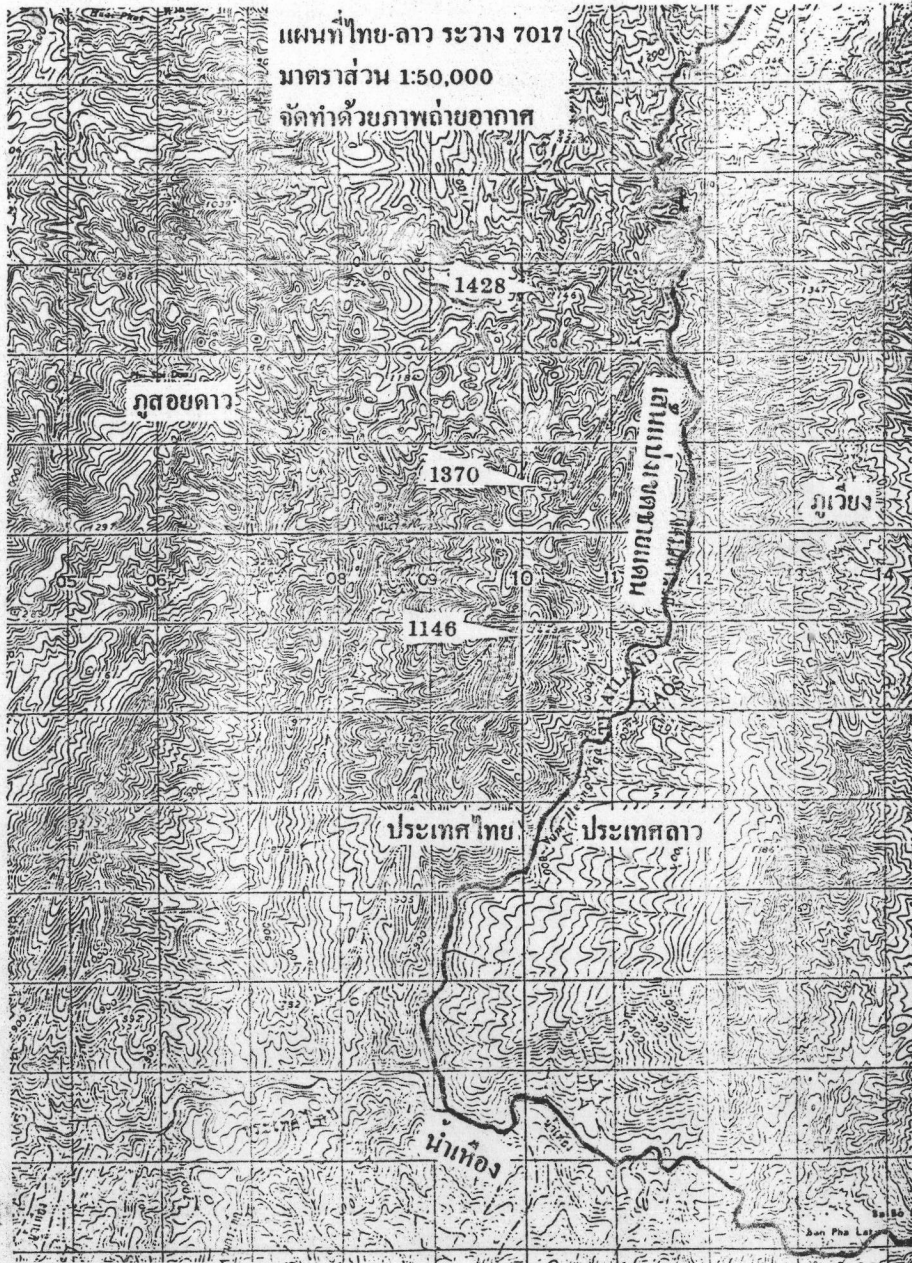
และจากข้อเสนอของลาวเพื่อขอเจรจากับไทยเป็นรอบที่ 3 และทางไทย  
 ใต้ตอบตกลงที่จะเจรจากันแต่ก็มีเงื่อนไขบางประการ เช่นว่า จะต้องเจรจากันใน  
 ประเทศที่สาม จะต้องไม่เอาท่าเวียงจันทน์ สลิดทิวาค เป็นหัวหน้าคณะเจรจากับลาว จะ  
 ต้องกำหนดเรื่องที่จะเจรจากัน ซึ่งทางลาวถือว่าการเสนอเงื่อนไขของไทยเช่นนี้

<sup>1</sup> Department of Information, Ministry of Foreign  
 Affairs, Press Release No.26/2531.





แผนที่หมายเลข 3



ที่มา : ข่าวสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ (22 มกราคม 2531)



ก็คือการปฏิเสธการเจรจา<sup>๑</sup>เอง

ดังนั้นต่อมาในวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2530 กระทรวงการต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงยื่นบันทึกช่วยจำ 2 ฉบับต่อสถานทูตไทยประจำเวียงจันทน์ มีรายละเอียดดังนี้<sup>๒</sup>

ข้อ 1 ฝ่ายลาวรับทราบข้อเสนอของฝ่ายไทยที่มีท่านนิรันดร ภาณุพงศ์ เอกอัครราชทูตไทย นำมาแจ้งให้ทราบในวันที่ 25/12/87 ซึ่งฝ่ายไทยเห็นชอบด้วยตามหลักการให้มีการพบปะเจรจากันกับฝ่ายลาว

ข้อ 2 ฝ่ายลาวเห็นว่า การพบปะเจรจากันดังกล่าวควรเปิดขึ้นเร็วและไม่มีเงื่อนไขล่วงหน้าใด ๆ เพื่อพิจารณาปัญหาที่ค้างคาอื่น ๆ ในความเกี่ยวพันระหว่าง 2 ประเทศ ซึ่งการพบปะสองครั้งก่อนที่แล้วมาก็ถือว่ามียุทธผลหลายอย่าง แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขอีกหลายปัญหา รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นในบริเวณเมืองบ่อแตน

ข้อ 3 เกี่ยวกับปัญหาการแจ้งข่าวต่อสาธารณชน ฝ่ายลาวเห็นว่าคนใดที่มีการปฏิบัติในสิ่งที่ประชาชนจะต้องได้ทราบด้วยความเป็นจริง และบนเจตนาที่อยากปรับปรุงสายสัมพันธ์ระหว่าง 2 ประเทศให้ดีขึ้น ฝ่ายลาวมิได้ถือว่าเป็นการโจมตีรัฐบาลและประชาชนไทยแต่อย่างใด

ข้อ 4 ฝ่ายลาวเห็นว่าทั้ง 2 ประเทศ เป็นประเทศที่มีเอกราชและอธิปไตยอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นเป็นสิทธิอธิปไตยของแต่ละประเทศ ที่จะเลือกบุคคลของคนเพื่อเป็นหัวหน้าคณะ และที่จะประกอบเข้าเป็นคณะผู้แทนของคนอย่างเสรี และ rych ไม่มีการแทรกแซงจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

ข้อ 5 ฝ่ายลาวเห็นว่าสถานที่สำหรับเจรจา ควรเปิดขึ้นที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือเปิดขึ้นที่ราชอาณาจักรไทย เพราะปัญหาที่จะเจรจากันนั้นเกี่ยวข้องกับเฉพาะแค่ 2 ประเทศ ลาว - ไทย ซึ่งเป็นบ้านใกล้เรือน

<sup>๑</sup> มติชนรายวัน, (29 ธันวาคม 2530)

<sup>๒</sup> เรื่องเดียวกัน.



เคียงและบ้านที่เมืองน้อง

ส่วนบันทึกช่วยจำอีกฉบับหนึ่ง มีลักษณะกล่าวหาประเทศไทยในทำนองเดียวกันกับบันทึกช่วยจำอื่น ๆ ต่อมาฝ่ายไทยได้ให้สถานทูตไทยประจำเวียงจันทน์มอบบันทึกช่วยจำต่อรัฐบาลลาวเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2531 ซึ่งมีใจความสรุปได้ว่า <sup>1</sup> การปะทะกันด้วยกำลังทหารระหว่างไทย - ลาว บริเวณบ้านร่มเกล้า อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก เกิดขึ้นจากการที่ทหารลาวรุกล้ำดินแดนไทย บริเวณรอยต่อจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดเลย เข้าทำลายรถแทรกเตอร์ของราษฎรไทย และจับกุมราษฎรไทยไป 7 คน เมื่อปลายเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2530 จากนั้นฝ่ายลาวได้ช่องสูมกำลังทหารอาวุธยุทโธปกรณ์ รวมทั้งการส่งทหารเข้ายึดครองเนิน 1428 ของไทย ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2530 เป็นต้นมา กองทัพไทยได้แถลงเตือนหลายครั้งให้ฝ่ายลาวยุติการกระทำดังกล่าว รวมทั้งออกจากเนิน 1428 ด้วย และฝ่ายไทยได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเรื่องเส้นเขตแดน วิทยุใช้หลักฐานจากสนธิสัญญาและแผนที่ที่จัดทำขึ้นโดยฝ่ายฝรั่งเศส และแผนที่ที่ทางการลาวจัดทำขึ้นเอง ล้วนบ่งชี้ชัดว่าเส้นเขตแดนที่ฝ่ายไทยยืนยันนั้น เป็นเส้นเขตแดนที่ถูกต้อง และฝ่ายทหารลาวละเมิดและล่วงล้ำดินแดนไทย

การที่ลาวส่งกำลังทหารเข้ายึดครองดินแดนไทย และเพิกเฉยต่อคำเตือนซึ่งฝ่ายไทยได้แจ้งหลายครั้งแล้ว ยิ่งไปกว่านั้นลาวได้กล่าวหาไทยในเวทีต่าง ๆ รวมทั้งในสหประชาชาติว่าถูกไทยรังแกนั้น เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยเหตุผลและแสดงออกสุจริตซึ่งขัดต่อเจตนารมณ์ของประชาชนไทย - ลาว ที่ต้องการสันติภาพและความสงบสุข รัฐบาลไทยขอประณามผู้ที่มุ่งร้ายต่อไทยอย่างรุนแรง และขอให้รัฐบาลลาวยุติการกระทำดังกล่าวทันที

การที่รัฐบาลลาวส่งกำลังทหารเข้ายึดครองดินแดนไทย พร้อมกับการเรียกร้องให้มีการเจรจาแก้ไขปัญหานั้นเป็นสิ่งที่ฝ่ายไทยยอมรับไม่ได้ หากลาวมีความจริงจังที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว ก็ควรจะยุติการปฏิบัติการทางทหาร และถอนกำลัง

<sup>1</sup> ข่าวสารนี้เทศ กระหวงการต่างประเทศ, 26 มกราคม 2531.

ทหารลาวออกจากดินแดนไทย

รัฐบาลไทยไม่เคยปฏิเสธการเจรจาหรือกับฝ่ายลาว แต่เป็นต้นว่า เลียชคายที่การประชุมระหว่างคณะเจ้าหน้าที่ระดับสูงไทย - ลาว 2 ครั้งที่ผ่านมา เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2529 และมีนาคม 2530 ถูกฝ่ายลาวบ่อนทำลายไว้ เป็นเวทีโฆษณากล่าวร้าย ทั้งที่มีความตกลงเข้าใจกันที่เวียงจันทน์เมื่อเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2529 ว่าทั้งสองฝ่ายจะละเว้นการกล่าวหาโจมตีกันทาง สื่อมวลชน <sup>1</sup>

อย่างไรก็ตามฝ่ายไทยมีความยินดีที่จะให้มีการเจรจากับฝ่ายลาว เพื่อ ผลที่เป็นรูปธรรม และได้เสนอให้มีการพบปะเจรจาระหว่างคณะผู้แทนไทย - ลาว ระดับสูง ในกรอบและรูปแบบที่จะนำไปสู่ผลการเจรจาที่สัมฤทธิ์ผลตามข้อเสนอเมื่อ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2530 แต่ฝ่ายลาวได้ปฏิเสธข้อเสนอดังกล่าว จึงขอให้รัฐบาล ลาวพิจารณาข้อเสนอของไทยให้รอบคอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนลาว ที่ประสงค์จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติกับพี่น้องไทย รวมทั้ง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย - ลาว ย่อมอำนวยประโยชน์แก่ประชาชนทั้งสอง ประเทศในระยะยาวด้วย

นอกจากนั้น พล.อ.อ. สิทธิ เสวตศิลา ยังกล่าวอีกว่า ท่ามกลางปัญหา ชายแดนลาวขณะนี้ทั้งที่ไทยพยายามแก้ไขปัญหาก็มุ่งหุซา อาจจะเป็นการเบี่ยงเบน ความสนใจของทางเวียงคนาม <sup>2</sup> นอกจากนี้ทางกองทัพภาคที่ 3 ได้ออกแถลงการณ์ ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีบ้านร่มเกล้าแจกจ่ายให้กับประชาชนบริเวณชายแดน ไทย - ลาว ฤๅจะระบุว่าไทยมีสิทธิครอบครองดินแดนบ้านร่มเกล้า ตามสนธิสัญญา ไทยกับฝรั่งเศส ปี พ.ศ. 2447 ไทยไม่ต้องการที่จะรุกรานใคร แต่ต้องใช้กำลัง ผลักดัน ทั้งนี้เพราะลาวรุกรานเข้ามา <sup>3</sup>

<sup>1</sup> ข่าวสารนี้เทศ กระทรวงการต่างประเทศ, 22 มกราคม 2531.

<sup>2</sup> มติชนรายวัน, (23 มกราคม 2531)

<sup>3</sup> เรื่องเดียวกัน.



ในวันเดียวกันนายหว่าง รัตตวงศ์ ที่ปรึกษาเอกอัครราชทูตลาว แกลง  
เกี่ยวกับสาเหตุการสู้รบระหว่างประเทศไทยกับลาวว่า รัฐบาลลาวพยายามสร้าง  
บรรยากาศที่ดีระหว่างประเทศทั้งสอง ราชการแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรม  
ระหว่างกัน แต่ไทยกลับตั้งเงื่อนไขราชการกำหนดสถานที่การประชุมให้เป็นที่เมือง  
เวียงจันทน์หรือที่จังหวัดอุดรธานี รวมทั้งการเปลี่ยนตัวผู้นำคณะในการเจรจา  
ยิ่งไปกว่านั้นต้องกำหนดหัวข้อการประชุมด้วย <sup>1</sup>

อนึ่ง ในการแกลงข่าวครั้งนี้ นายหว่าง ได้นำแผนที่ฉบับ ปี พ.ศ.2510  
(ค.ศ.1967) แผนที่ฉบับ ปี พ.ศ.2512 (ค.ศ.1969) มาประกอบด้วย ราชการ  
กล่าวว่า แผนที่ที่ถูกต้องตามสนธิสัญญาฝรั่งเศส - สยาม ปี พ.ศ.2450 คือแผนที่  
ฉบับ ปี พ.ศ.2510 ที่ถือแนวเส้นแม่น้ำโขงที่ต่อกับภูสอยดาวเป็นเส้นพรมแดน <sup>2</sup>  
และในวันเดียวกันฝ่ายกระทรวงการต่างประเทศร่วมกับเจ้ากรมแผนที่ทหารของ  
ไทย ได้จัดเตรียมเอกสารทั้งสนธิสัญญาฝรั่งเศส - สยาม แผนที่ที่จัดทำขึ้นโดย  
สหรัฐฯ แผนที่ที่ลาวจัดทำขึ้นโดยจีน เวียดนาม ราชการกล่าวว่า ประเทศลาวได้แกลง  
ข้อความบิดเบือนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเส้นเขตแดนไทย - ลาว เนื่องจาก  
ข้อความในสนธิสัญญาฝรั่งเศส - สยาม ระบุว่าให้ยึดถือคอกกลางลำน้ำโขง  
จนถึงคันทันที่เรียกว่าภูเขามะเข็ง รวมทั้งแผนที่ทั้งหมดยังให้ยึดถือคันทันภูเขามะเข็ง  
เช่นเดียวกัน <sup>3</sup>

ต่อมาในวันที่ 29 มกราคม พ.ศ.2531 มีตัวแทนกลุ่มผู้รักชาติไทยกลุ่ม

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (5 กุมภาพันธ์ 2531)

<sup>2</sup> ข่าวสารสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 19 มกราคม  
2531.

<sup>3</sup> สารสิน วีระผล, การสัมมนาปัญหาความสัมพันธ์ไทย - ลาว,  
จัดโดยสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ สถาบันเอเชีย  
ตะวันออก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ณ ห้องประชุมสำราญราษฎร์ คณะรัฐศาสตร์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 30 ธันวาคม 2530.

ต่าง ๆ เดินทางมารวมตัวกัน เพื่อประท้วงรัฐบาลลาวกรณิบุกรุกดินแดนไทยบริเวณ บ้านร่มเกล้า อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ที่หน้าสถานทูตลาวประจำ ประเทศไทย ประมาณ 1,300 คน พร้อมทั้งนำใบปลิวมาแจก มีข้อความในลักษณะ ที่เรียกร้องให้ลาวถอนทหารออกไป และในวันเดียวกันทำวคำพัน สิมมาลาวงศ์ ทูตลาวประจำประเทศไทย เดินทางมาพบ ม.ร.ว. เทพ เทวกุล อธิบดีกรม การเมือง กระทรวงการต่างประเทศ รัชชยี่นหนังสือระบุว่าพร้อมจะเจรจากับไทย รัชชยี่นไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับปัญหาบ้านร่มเกล้า อย่างไรก็ตามในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ เครื่องบินรบ เอฟ. - 5 อี ลำหนึ่งถูกอาวุธจากฝ่ายตรงข้ามไม่ทราบชนิดตกที่ พิกัด พีวี 8852 ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านร่มเกล้าเข้ามาในเขตแดนไทยประมาณ 4 กิโลเมตร ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ เข้ามาที่บ้านบ่อภาค

#### ไทยยื่นประท้วงลาวต่อสหประชาชาติ

พล.อ.อ.สิทธิ เสวกศิลา ได้ให้กระทรวงการต่างประเทศ ดำเนินการ ยื่นหนังสือประท้วงการกระทำของลาวต่อประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่ง สหประชาชาติแล้ว เนื้อความในหนังสือระบุว่า <sup>1</sup> พล.อ.อ.สิทธิ ได้อ้างถึง คำแถลงการณ์ต่าง ๆ ต่อกรณีลาวรุกกล้าอธิปไตยไทยของทหารลาว ที่กระทรวงได้ จัดพิมพ์เผยแพร่ให้สื่อมวลชนและประชาชนและทูตจากประเทศต่าง ๆ ได้รับทราบ ข้อเท็จจริงแล้ว ให้สมัชชาและคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ได้รับทราบ ข้อเท็จจริงอีกครั้งหนึ่ง ดังนี้คือ

1. หลักฐานทางกฎหมายและทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในปัจจุบัน เป็นสิ่งที่ยืนยันได้อย่างแน่ชัดว่า เนื้อที่ในบริเวณบ้านร่มเกล้าซึ่งลาวอ้างสิทธิ์นั้น เป็นของไทยอย่างแน่นอน
2. ลาวเป็นผู้เริ่มใช้ความรุนแรงก่อน จากเหตุการณ์เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2530 ที่ทหารลาว 15 นายบุกรุกเข้ามาในเขตแดนไทยที่อำเภอ ชาติตระการ ได้สังหารคนงานไทยและทำลายรถแทรกเตอร์จำนวน 3 คัน

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (10 กุมภาพันธ์ 2531)



3. ฝ่ายไทยได้พยายามติดต่อกับทางการลาวทั้งในระดับจังหวัดและระดับชาติ เพื่อยุติปัญหาค้างกล่าว แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ

4. ลาวได้สนองตอบท่าทีในทางสันติของไทย ด้วยการส่งกำลังทหารเพิ่มเติมเข้ามาในดินแดนไทย รวมทั้งลอบวางกับระเบิดเป็นจำนวนมากเพื่อเข้ายึดครองเนิน 1428 ที่อยู่ลึกเข้ามาในเขตแดนไทย 2 กิโลเมตร

5. กองทัพไทยได้ออกแถลงการณ์เดือนหลายครั้งเพื่อให้ทหารลาวยุติการกระทำที่เป็นการละเมิดดินแดนไทย พร้อมทั้งให้ถอนกำลังออกจากเนิน 1428 แต่ไม่เป็นผล ซึ่งทำให้กองทัพไทยจำเป็นต้องใช้สิทธิในการป้องกันตนเอง เพื่อผลักดันกองกำลังทหารต่างชาติออกจากดินแดนไทย

พร้อมกันนั้น พล.อ.อ.สิทธิ เสวตศิลา ได้แจ้งให้สหประชาชาติทราบว่า จะไม่เปิดการเจรจาเกี่ยวกับทางการลาวจนกว่าทหารลาวจะพ้นจากดินแดนไทย อย่างไรก็ตาม ไทยพยายามหาทางยุติปัญหาค้างกล่าวตามแนวทางกฤษฎีการสหประชาชาติ และตามแนวทางกฎหมายระหว่างประเทศ และขอยืนยันว่าไทยต้องการให้มีการบรรลุถึงการแก้ไขปัญหาระยะสันติวิธีหากนายหุน สิบะเส็ค รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลาวปรารถนาให้มีการเจรจา แต่ขณะนี้ยังไม่มีคำตอบในเชิงตอบสนองจากฝ่ายลาว แต่ไทยก็ยินดีร่วมมือกับคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เพื่อก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาระยะสันติวิธี<sup>1</sup> และในวันต่อมาคือวันที่ 5 กุมภาพันธ์ นายฮาเวียร์ เบเรช เคอ เควญา เลขาธิการสหประชาชาติได้มีสารถึง พล.อ.อ.สิทธิ เสวตศิลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ มีใจความว่า<sup>2</sup> ขอให้ฝ่ายไทยและลาวใช้ความอดกลั้นให้ถึงที่สุดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดสถานการณ์เลวร้ายลงไปอีก และเพื่อทำให้เกิดบรรยากาศที่จะนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหาระยะสันติวิธี และขอให้รัฐบาลทั้งสองฝ่ายพิจารณาให้มีการเจรจาทันทีกัน รัชชเลขาธิการสหประชาชาติพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือใน

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (9 กุมภาพันธ์ 2531)

<sup>2</sup> มติชนรายวัน, (13 กุมภาพันธ์ 2531)

เรื่องนี้ และจะแจ้งข้อความเดียวกันนี้ต่อรัฐมนตรีต่างประเทศของลาวด้วย

ทางพล.อ.อ.สิทธิ เศรษฐศิลา ได้มีสารตอบไปยังเลขาธิการสหประชาชาติว่า ทางกระทรวงการต่างประเทศไทยนั้นพร้อมที่จะพบปะเจรจากับผู้แทนลาวได้ทุกเมื่อในกรุงเทพฯ แต่ฝ่ายลาวก็โต้ปฏิเสธการเจรจานั้นทุกครั้ง และหากว่าเลขาธิการสหประชาชาติช่วยแสดงให้ลาวเห็นถึงประโยชน์ของการเจรจา เพื่อยุติปัญหาการสู้รบที่เกิดขึ้น ภัยทางกระทรวงการต่างประเทศจะกำหนดให้มีการเจรจาได้ระหว่างวันที่ 15 ถึง 16 กุมภาพันธ์ หรือในระหว่างวันที่ 25 ถึง 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531 และขอรับรองว่าขอให้ทางฝ่ายลาวนั้นได้มีการแสดงความหวังดีในการเจรจาที่สร้างสรรค์กับฝ่ายไทยด้วย <sup>1</sup>

กล่าวโดยสรุป ในช่วงแรกการเจรจามิสามารถมีขึ้นได้ เพราะทั้งไทยและลาวต่างก็กล่าวหาโจมตีซึ่งกันและกัน จนถึงขั้นมีการใช้กำลังรุนแรงต่อกัน ทั้งนี้พอสรุปได้ว่าสาเหตุที่ทำให้การเจรจามิสามารถเริ่มต้นขึ้นได้ สืบเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. ทั้งไทยและลาวต่างอ้างความถูกต้องตามสนธิสัญญา และหลักฐานที่ฝ่ายตนมีอยู่ ภัยฝ่ายลาวอ้างว่าตามข้อเท็จจริงในสนธิสัญญาฝรั่งเศส - สยาม ปี พ.ศ. 2450 ภัยยึดถือแนวแม่น้ำโขงที่ต่อกับภูสอยดาวเป็นเส้นเขตแดน แต่ประเทศไทยได้กล่าวหาว่าลาวบิดเบือนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเส้นเขตแดนไทย - ลาว เนื่องจากข้อความในสนธิสัญญาดับเดียวกัน (สนธิสัญญาฝรั่งเศส - สยาม ปี พ.ศ. 2450) ระบุว่าภัยยึดคอกกลางลำน้ำโขงจนถึงคันท้ำที่เรียกว่าภูเขามิยอง เป็นเส้นเขตแดน รวมทั้งแผนที่ประกอบสนธิสัญญาลาว - ฝรั่งเศส พ.ศ. 2447 และ 2450 และแผนที่ของกรมแผนที่ทหารบกซึ่งจัดทำโดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศ รวมทั้งแผนที่ของทางการลาวซึ่งภัยเวียคเป็นผู้จัดทำขึ้น ยังภัยยึดถือคันท้ำภูเขามิยองเช่นเดียวกัน <sup>2</sup> อีกทั้งลาวได้นำแผนที่ของไทยซึ่งจัดทำโดยกรมแผนที่ทหารที่เลิกใช้

<sup>1</sup> เรื่องเดียวกัน.

<sup>2</sup> ประสิทธิ์ เอกบุตร, "แง่มุมกฎหมายของข้อพิพาททางพรมแดน : เน้นคดีตัวอย่าง," หน้า 100.





BAN BO PHAK  
บ้านบ่อภาค

THAILAND 1:50,000

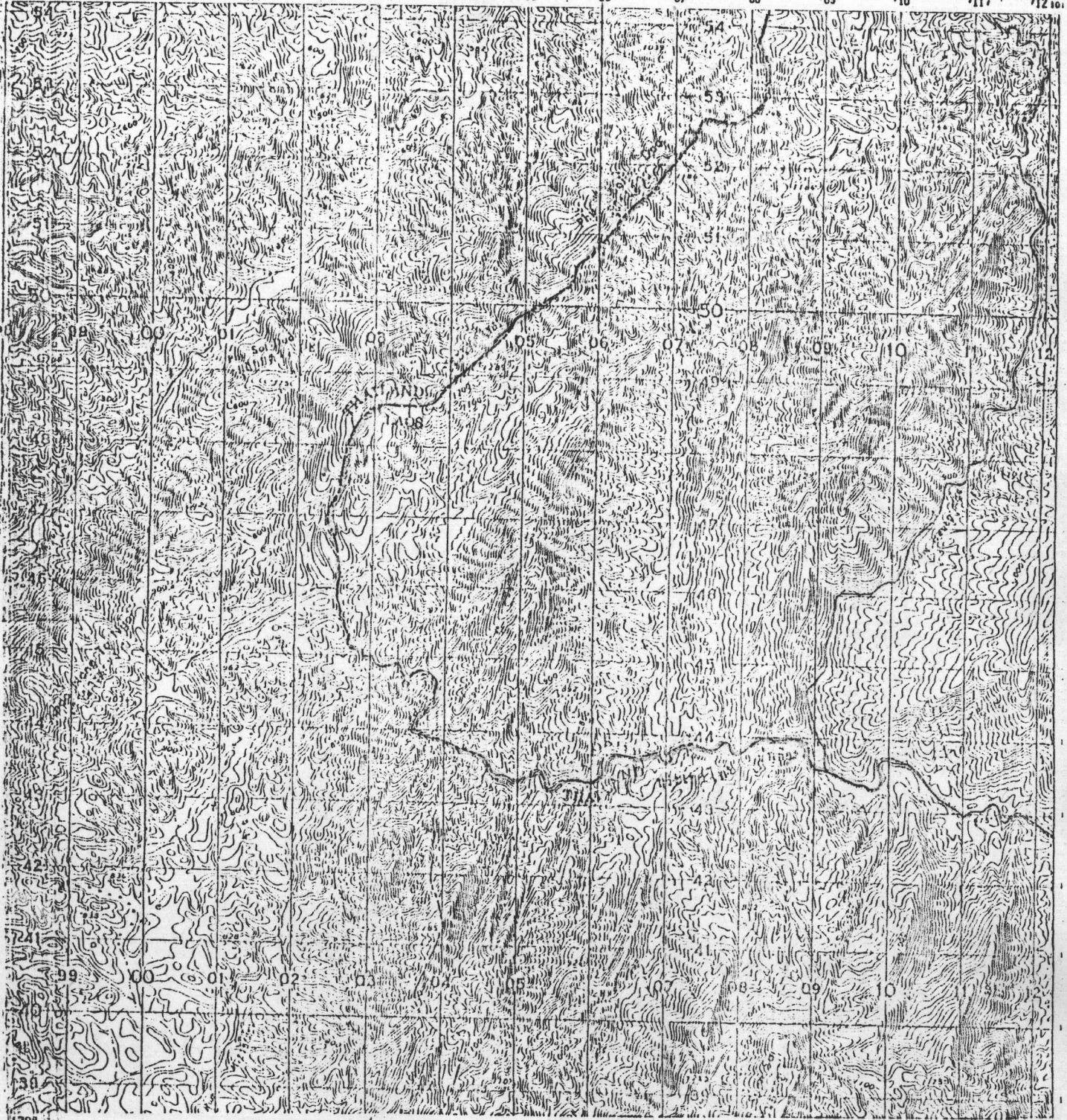
ประเทศไทย 1:50,000

47 Q  
EB 16

REFER TO THIS MAP AS  
SHEET 5163.1  
SERIES L708

3° 2' 0" 1'

705 706 707 708 709 710 711 712 10'



L708  
Edition 1 AMS (First Printing 11/60)  
พิมพ์ที่ 1 AMS (ฉบับที่ 11/1960)

Prepared by the Army Map Service (LU), Corps of Engineers, U.S. Army, Washington, D.C. Compiled in 1960 by photogrammetric methods and from benchmarks and Thailand 1:250,000, AMS, NE 47-12, printed 1956. Color separated by U.S. Army Map Service, Far East. Horizontal and vertical control established by Royal Thai Survey Department and 29th Engineer Battalion (Base Topographic). Frame data by Royal Thai Survey Department. The number in parentheses following a village name indicates that more than one village is so named. Photography field annotated 1956.

แผนที่นี้จัดทำโดย Army Map Service (LU) กองช่างแผนที่และแผนที่ทหารบก กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา น.ศ. 2503  
โดยใช้วิธีถ่ายภาพทางอากาศและวิธีควบคุมระดับและประเทศไทย 1:250,000, น.ศ. AMS, NE 47-12 พิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 2499  
การควบคุมระดับโดย U.S. Army Map Service, Far East สถานีควบคุมระดับ: สถานีกำหนดโดยกรมแผนที่ทหารบกและหน่วย  
สำรวจที่ 29 (Base Topographic) หน่วยควบคุมระดับโดยกรมแผนที่ทหารบก (สถานีควบคุมระดับที่ระบุอยู่ในวงเล็บ  
ชื่อหมู่บ้าน การบอกจำนวนในวงเล็บหมายถึง น.ศ. 2499

Clause II of the Franco-Siamese  
Treaty, March 23, 1907

On the side of Luang Prabang, the border at the south, detaches from the Mekong River at the source of the Nam Huang River and follows the thalweg until its source at the Khao Miang Mountain. From there, the border traces along the watershed between the Mekong and the Chao Phaya until the point called Keng Pha Day at the Mekong River in conformity with the delimitation recognized by the Committee for the border delimitation on January 16, 1906.

99 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 10'



แล้วใบอ้าง คือแผนที่หมายเลข L 708 ทั้ง ๆ ที่ลาวมีแผนที่ทางการที่รัชเวียต  
จัดทำให้ แต่ฝ่ายลาวกลับไม่พูดถึงแผนที่ฉบับดังกล่าวนี้เลย

2. ค่างฝ่ายต่างมีความแข็งแกร่งในทางการทูต คือฝ่ายไทยต้องการ  
ให้มีการเปลี่ยนตัวผู้เจรจาของฝ่ายลาวใหม่ และต้องการให้มีการกำหนดกรอบใน  
การเจรจา ส่วนฝ่ายลาวนั้น นอกจากมีพฤติกรรมที่ผิดมารยาททางการทูตแล้ว ยัง  
มีความแข็งแกร่งและมีเล่ห์กลต่าง ๆ ในทางการทูต อันแสดงถึงความไม่จริงใจ  
ในการที่จะแก้ปัญหาให้ยุติโดยสันติวิธี ซึ่งเชื่อกันว่าพฤติกรรมดังกล่าวคงจะมาจาก  
การหนุนหลังของเวียคนาม

## 2. ช่วงที่ 2

ซึ่งเป็นช่วงของการใช้วิธีการทางการทูตหลังจากที่การสู้รบยุติลงแล้วนั้น ก็  
นับเป็นความพยายามทางการทูตที่เกิดขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว  
แรงจูงใจที่ผลักดันให้ใช้ความพยายามทางการทูตในครั้งนี้ มีจุดเริ่มต้นมาจากการ  
แลกเปลี่ยนหนังสือกันระหว่างนายกรัฐมนตรีลาวกับนายกรัฐมนตรีไทย

### การแลกเปลี่ยนหนังสือกันระหว่างนายกรัฐมนตรีลาวกับนายกรัฐมนตรีไทย

นายเกรสร พรหมวิหาร ประธานรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตย  
ประชาชนลาวได้มีสารมาถึงพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีไทย เมื่อ  
วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531 เพื่อจะส่งคณะผู้แทนทหารของลาวมาเจรจา  
เพื่อยุติปัญหามันร่วมกันกับฝ่ายไทย สารดังกล่าวมีใจความสำคัญดังนี้ <sup>1</sup>

เหมือนดังที่ ฯพณฯ ทราบดีแล้วว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นที่บริเวณนาบ่อน้อย  
อำเภอบ่อแคน จังหวัดชัยบุรี ได้ยึดเชื่อมานานอันเป็นการนำเอาความสูญเสีย  
ทางด้านชีวิตทรัพย์สินจำนวนมากไม่น้อย ซึ่งไม่เป็นที่พึงปรารถนานั้นมาสู่ประชาชน  
สองชาติพวกเรา มันเป็นการผืนต่อแถลงการณ์ร่วมลาว - ไทย 2 ฉบับ ปี  
พ.ศ. 2522 เป็นการทำลายอย่างรุนแรงที่ลุดค้อสายสัมพันธ์ฉันท์บ้านพี่เมืองน้อง  
ระหว่างสองประเทศลาวและไทย เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ได้ขยายตัวไปในทางที่เป็น

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (13 กุมภาพันธ์ 2531)



ภัยอันตรายแก่สันติภาพและเสถียรภาพในขอบเขตนี้ สภาพการณ์ร้ายแรงนั้นกำลัง  
เรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการเจรจาอย่างเร่งด่วน

จิตยี่ภักดิ์ในนโยบายอันเสมอต้นเสมอปลายของคุณ คือปกป้องรักษาสา  
ลัมพันธ์มิตรภาพอันเป็นมูลเชื้อและผลประโยชน์อันชอบธรรมของประชาชนของ  
ประเทศทั้งสอง เพื่อสันติภาพและเสถียรภาพในเอเชียอาคเนย์ รัฐบาล  
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้เสนอมาหลายครั้งแล้วว่า ให้ทั้งสองฝ่าย  
พร้อมกันแก้ไขการปะทะกันอยู่ในบริเวณดังกล่าวโดยการเจรจาตามหลักการ  
เสมอภาคและไม่มีเงื่อนไขล่วงหน้าใด ๆ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าบรรดาข้อเสนอ  
ของฝ่ายลาวครั้งวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2531 ยังไม่ได้รับการสนองในทางที่  
เหมาะสม ตรงกันข้ามสภาพการณ์ที่บริเวณดังกล่าวยิ่งเพิ่มทวีความร้ายแรงยิ่ง ๆ ขึ้น

เพื่อยุติความสูญเสียเลือดเนื้อที่ไม่จำเป็นของประชาชนลาวและ  
ประชาชนไทยจิตยี่ภักดิ์ ข้าพเจ้าเห็นว่ามีควมจำเป็นต้องมอบให้ทหารทั้งสองฝ่าย  
พบปะแก้ไขปัญหากันโดยเร็ว รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว  
เตรียมพร้อมที่จะส่งคณะผู้แทนทหารของคุณไปกรุงเทพฯ ทั้งยินดีต้อนรับคณะผู้แทน  
ทหารของไทยมาเวียงจันทน์เพื่อปรึกษาหารือปัญหาข้อเสนอดังต่อไปนี้

1. ให้ทั้งสองฝ่ายหยุดยิง และแยกกำลังทหารออกไกลจากกันโดยทันที  
ตั้งคณะกรรมการทหารตรวจตราผสมสองฝ่ายขึ้น เพื่อตรวจตราการหยุดยิง และ  
การแยกกำลังออกไกลจากกัน

2. สองฝ่ายแต่งตั้งคณะวิชาการไปพิสูจน์ตัวจริง และหาช่องทางแก้ไข  
ปัญหาชายแดนในบริเวณดังกล่าวนี้ เพื่อเสนอต่อรัฐบาลทั้งสองฝ่าย

3. ทั้งสองฝ่ายเรียกร้องไปยังเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ  
เพื่อขอความอุปถัมภ์แก่การปฏิบัติข้อตกลงที่ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องต้องกัน

หลังจากนั้น พล.อ. เปรม ติณสุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้มีสารตอบไป  
ถึงนายกรัฐมนตรีลาว มีข้อความดังนี้ ๑

ข้าพเจ้าได้รับโทรเลขลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ศกนี้ ฯพณฯ ฯกรสร  
 พรหมวิหาร แสดงความต้องการยุติความสูญเสียเลือดเนื้อที่ไม่จำเป็นของประชาชน  
 ของประเทศเราทั้งสอง นับว่าเป็นเจตนาารมดีที่ข้าพเจ้าได้ดำเนินการไปใน  
 บริเวณบ้านร่มเกล้า นั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำเพื่อบกป้องอธิปไตยของประเทศ  
 บนพื้นฐานของสนธิสัญญาและเอกสารแผนที่อันถูกต้องตามกฎหมายระหว่างประเทศ  
 ซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางอยู่แล้ว ไม่ได้มีเจตจำนงที่จะเช่นฆ่าพี่น้องชาวลาว  
 ถ้ามิได้ละเมิดสิทธิอันชอบธรรมของไทยอย่างจริงจัง ด้วยน้ำใจของบ้านที่เมืองน้อง  
 ข้าพเจ้าขอแจ้งคอบทอ ฯพณฯ ฯกรสร ยินดีต้อนรับคณะผู้แทนทางทหารของท่านมายัง  
 กรุงเทพฯ ในวันอังคารที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2531 เพื่อเป็นการแสวงหาทางลด  
 ความตึงเครียดและให้ปรึกษาหารือกันถึงพื้นฐานอันชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม  
 ซึ่งจะได้รับการพิจารณาเป็นฐานเพื่อการเจรจาระหว่างประเทศของเราทั้งสองต่อไป

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าวิหุกระจ่ายเสียงของลาว ซึ่งออกอากาศ  
 รายการข่าวประจำทุกเวลา 18.00 น. ุคยเป็นการออกข่าวบิดเบือนและโจมตี  
 ไทยมาดุจตลอด แต่ในวันดังกล่าวกลับมีรายการเพลงแทน และรายงานข่าวก็ลด  
 ความกร้าวลงเป็นอย่างมาก อันเป็นผลเนื่องมาจากการเสนอขอเจรจาของนาย  
 ฯกรสร พรหมวิหาร ผู้นำลาว

การเจรจาระหว่างฝ่ายทหารของไทยกับลาว

ในวันที่ 16 และ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2531 มีการประชุมกันระหว่าง  
 ไทยกับลาวเพื่อยุติปัญหาการสู้รบที่บ้านร่มเกล้า ุคยมีพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ  
 รักษาการผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้บัญชาการทหารบกเป็นหัวหน้าคณะผู้แทน  
 ฝ่ายไทย ส่วนของฝ่ายลาวมีพลเอกสีสะหวาด แก้วบุนหัน หัวหน้าเสนาธิการทหาร  
 เป็นหัวหน้าคณะ การประชุมเสร็จสิ้นลงเมื่อ เวลา 19.46 น. ของวันที่ 17  
 กุมภาพันธ์ ุคยมีการลงนามในข้อตกลงคนละฉบับ ซึ่งเป็นภาษาไทยและภาษาลาว  
 มีใจความว่า คำแถลงข่าวร่วมคณะผู้แทนทางทหารไทย - ลาว วันที่ 17  
 กุมภาพันธ์ 2531



การพบปะหารือระหว่างคณะผู้แทนทางทหารของไทย นำโดยพลเอก  
ชวลิต ยงใจยุทธ ผู้บัญชาการทหารบก รักษาการผู้บัญชาการทหารสูงสุดกับคณะผู้แทน  
ทางทหารของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นำโดยพลเอกสีสะหวาด  
แก้วบุนพัน หัวหน้าเสนาธิการทหารสูงสุดกองทัพประชาชนลาว ได้มีขึ้นที่กรุงเทพฯ  
เมื่อวันที่ 16 -17 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2531 การพบปะหารือระหว่างคณะผู้แทนทาง  
ทหารของทั้งสองประเทศได้ดำเนินไปด้วยความเข้าใจและภายใต้  
บรรยากาศอันดีฉันที่พี่น้อง ุคยทั้งสองฝ่ายได้แสดงความปรารถนาอย่างจริงใจ  
ที่จะยุติการปะทะและการสูญเสียเลือดเนื้อ ในบริเวณพื้นที่ติดต่อกันระหว่างจังหวัด  
พินบุรีกับแขวงไซบุรีต่อไป ทั้งสองฝ่ายจึงได้ตกลงกัน มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ทั้งสองฝ่ายจะเริ่มทำการหยุดยิงทันทีตั้งแต่วันที่ 08.00 น.

ของวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2531

2. ทั้งสองฝ่ายจะแยกกำลังทหารออกจากกันจากแนวปะทะในปัจจุบัน  
ฝ่ายละ 3 กิโลเมตร ภายใน 48 ชั่วโมง นับจากเวลาเริ่มหยุดยิง

3. ให้มีการจัดตั้งคณะเจ้าหน้าที่ประสานงานทางทหารเพื่อพิสูจน์ทราบ  
ตรวจตราและประสานการปฏิบัติตามข้อตกลงในข้อ 1 และข้อ 2 ข้างต้น  
อย่างเคร่งครัดในทันทีที่หยุดยิง

4. ทั้งสองฝ่ายเห็นมีความจำเป็นที่จะสั่งการให้ทหารของแต่ละฝ่ายที่  
ปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดนไทย - ลาว หลีกเลี่ยงการปะทะกันด้วยกำลัง และจะ  
ประสานงานกันด้วยความเข้าใจ

คณะผู้แทนทั้งสองฝ่ายมีความเห็นว่า ข้อตกลงกันดังกล่าวข้างต้นเป็น  
การเสริมสร้างบรรยากาศที่นำไปสู่การเจรจาแก้ไขปัญหาในบริเวณนี้ในทางสันติ  
และระงับวิถีทางการเมือง และจะเสนอแนะรัฐบาลของแต่ละฝ่ายให้เริ่มเปิดการ  
เจรจาทางการเมืองโดยเร็วภายใน 15 วัน นับจากการเริ่มหยุดยิง ทั้งนี้ เพื่อ  
ขจัดข้อขัดแย้งที่มีอยู่เกี่ยวกับเส้นเขตแดนไทย - ลาว ในบริเวณนี้โดยยึดหลักความ  
ถูกต้องตามกฎหมายและความถูกต้องชอบธรรมบนพื้นฐานของสนธิสัญญา  
สยาม - ฝรั่งเศส พ.ศ.2450 และแผนที่ที่เกี่ยวข้อง

ความพยายามของกระทรวงการต่างประเทศ

ต่อมาในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531 กระทรวงการต่างประเทศ ไทยได้ยื่นสารผ่านเอกอัครราชทูตลาวไปถึงนายเกรสร พรหมวิหาร นายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งหนังสือดังกล่าวเป็นของ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531 อีกด้านหนึ่ง เอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศลาว ได้ยื่นสารของ พล.อ. เปรม ฉบับจริง ถึงนายสุบัน สลิตทิราศ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศลาว สารดังกล่าวมีข้อความดังนี้คือ <sup>1</sup>

ตามคำแถลงข่าวร่วมของคณะผู้แทนทหารไทย - ลาว ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2531 เกี่ยวกับการหยุดยิง และแยกกำลังทหารออกจากกัน และเปิดการเจรจาทางการเมืองระหว่างกันนั้น ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีอย่างยิ่งที่คณะผู้แทนทหารของทั้ง 2 ฝ่าย ได้เจรจาประนีประนอมฉันทันทีเป็นผลสำเร็จด้วยดีมีผลในทางสร้างสรรค์ต่อสันติภาพระหว่างทั้งสองประเทศ บัดนี้ ก็ปรากฏว่าการหยุดยิงและแยกกำลังทหารได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เมื่อเป็นเช่นนี้ ข้าพเจ้าขอแจ้งข่าวว่ารัฐบาลไทยรับข้อเสนอแนะของผู้แทนทางทหารไทย - ลาว ที่จะให้มีการเจรจาแก้ไขปัญหาภัยสันติวิธีทางการเมือง เพื่อขจัดข้อขัดแย้งเกี่ยวกับเส้นเขตแดนไทย - ลาว ในบริเวณที่ขัดแย้ง ภัยภัยหลักความถูกต้องตามกฎหมายและความชอบธรรมบนพื้นฐานของสนธิสัญญาสยาม - ฝรั่งเศส พ.ศ. 2450 (ค.ศ. 1907) และแผนที่ที่เกี่ยวข้อง

และเพื่อให้ดำเนินการตามนี้โดยรีบด่วน ใคร์ขอเชิญให้ ฯพณฯ ได้ส่งคณะผู้แทนลาวมาเจรจากับฝ่ายไทยที่กรุงเทพฯ เพื่อแสวงหาข้อยุติความขัดแย้งระหว่างสองประเทศอย่างถาวร ภัยภัยการหารือระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อกำหนดกรอบวงและรูปของความตกลง แล้วขึ้นก่อนต่อไปเจ้าหน้าที่ทั้ง 2 ฝ่ายจะมีข้อเสนอต่อรัฐบาล หรือจะเริ่มด้วยการเจรจา

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (26 กุมภาพันธ์ 2531)



ระหว่างเจ้าหน้าที่ก็ได้ ภัยเริ่มการประชุมในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ ส่วนครึ่งต่อไป  
ให้ทั้งสองคณะตกลงกันใหม่และเมื่อรัฐบาลทั้ง 2 ฝ่ายเห็นชอบแล้ว จะได้มอบหมาย  
ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทยเดินทางไปลงนามในความตกลง  
ดังกล่าวกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลาวที่นครเวียงจันทน์ต่อไป

ต่อมาในวันที่ 3 - 4 มีนาคม พ.ศ. 2531 ไทยและลาวได้เปิดประชุม  
เจรจาปัญหาทางการเมืองขึ้นที่กระทรวงการต่างประเทศ ภัยมี ม.ร.ว.  
เกษมสริมสร เกษมศรี ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นหัวหน้าคณะผู้แทน  
รัฐบาลไทย และพลจัตวาทองไหล กम्मะสิค รองหัวหน้ากรมใหญ่การเมืองกองทัพ  
ประชาชนลาว เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐบาลลาว ซึ่งคำแถลงข่าวร่วมของคณะผู้แทน  
รัฐบาลไทย - ลาว มีดังนี้ <sup>1</sup>

1. เมื่อวันที่ 3 - 4 มีนาคม 2531 คณะผู้แทนรัฐบาลแห่งราชอาณาจักร  
ไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ประชุมเจรจาเพื่อหาทาง  
แก้ไขปัญหาเส้นเขตแดนไทย - ลาว ในบริเวณพื้นที่ติดต่อกันระหว่างจังหวัดพิษณุโลก  
กับแขวงไซบุรีที่กรุงเทพฯ ทั้งนี้ภัยมี ม.ร.ว. เกษมสริมสร เกษมศรี  
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐบาลไทย และพลจัตวา  
ทองไหล กम्मะสิค รองหัวหน้ากรมใหญ่การเมืองกองทัพประชาชนลาว ทำหน้าที่  
หัวหน้าคณะผู้แทนรัฐบาลลาว คณะผู้แทนรัฐบาลของทั้งสองประเทศได้แลกเปลี่ยน  
ความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาภายใต้บรรยากาศฉันท์พี่น้อง และด้วยความมุ่งมั่น  
ปรารถนาที่จะแก้ไขปัญหาคัดแย้งที่มีอยู่เกี่ยวกับเส้นเขตแดนไทย - ลาว ใน  
บริเวณดังกล่าวอย่างถาวร

2. คณะผู้แทนรัฐบาลของทั้งสองฝ่ายได้พิจารณาข้อกฎหมายและแสดง  
หลักฐานต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอของไทย ที่  
ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาลินเขตแดนที่มีอยู่  
ระหว่างกัน ภัยสำรวจตรวจสอบและปักปันหลักเขตแดนภัยยึดหลักความถูกต้อง

1 สยามรัฐรายวัน, (5 มีนาคม 2531)

ขอบธรรมบนพื้นฐานของสนธิสัญญา

ต่อมาในวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2531 คณะผู้แทนไทย - ลาว ได้เปิด การเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนบ้านร่มเกล้าขึ้นอีกเป็นรอบที่ 2 ที่กรุง เวียงจันทน์ วิทยมีพลจัตวาทองไหล กम्मะสิค รองหัวหน้ากรมใหญ่การเมืองกองทัพ ประชาชนลาว เป็นหัวหน้าคณะฝ่ายลาว และ ม.ร.ว. เกษมสริมสร เกษมศรี ปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายไทย

การเจรจาดังนี้ไม่มีค่าตกลงเข้าร่วมกันเหมือนครั้งที่ผ่านมามีที่ กรุงเพทฯ แต่ต่างฝ่ายต่างก็แถลงข่าวของตนเอง วิทยทำวาทนทอง พมมหาชัย อธิบดีกรมข่าวลาวได้แถลงว่า 1 การเจรจาดังนี้สืบเนื่องต่อจากการเจรจาเพื่อ แก้ไขปัญหาระดับรัฐบาล เมื่อวันที่ 3 - 4 มีนาคม ที่กรุงเพทฯ การเจรจาดังนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานและยึดถือในสนธิสัญญาสยาม - ฝรั่งเศส พ.ศ.2450 แต่เนื่องจาก ข้อความในสนธิสัญญาและอนุสัญญาที่ไทยอ้างว่าใช้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายอาจจะ มีการบิดเบือนได้ นอกจากนี้อนุสัญญาที่ยึดถือแม่น้ำเหืองเป็นเส้นแบ่งเขตแดน ซึ่ง การเจรจาในครั้งนี้ยังไม่อาจตกลงกันในเรื่องแผนที่ได้

อย่างไรก็ตาม ลาวก็ไม่ขัดข้องที่จะให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ เฉพาะกิจ เพื่อสำรวจตรวจสอบและปักปันเขตแดนบริเวณพื้นที่ติดต่อกันระหว่าง ไทยบุรีกับจังหวัดพิษณุโลก แต่ควรที่จะให้มีการพิจารณาในเส้นแบ่งเขตแดนที่ยึดถือ แม่น้ำเหืองเป็นเส้นแบ่งเขตแดนก่อน ซึ่งฝ่ายลาวต้องการให้คณะเจรจาของไทยที่มา เจริญครั้งนี้ เข้าร่วมสำรวจตรวจสอบเส้นเขตแดนด้วย นอกจากนี้ลาวยังเห็นด้วย ที่จะให้มีการฟื้นฟูคณะกรรมการร่วมชายแดน

จากนั้น นายสาริจจน์ ชวนะวิรัช อธิบดีกรมสารนิเทศ ได้แถลงว่า 2 คำแถลงข่าวของลาวไม่ถือว่าเป็นคำแถลงข่าวร่วม แต่เป็นคำแถลงของฝ่ายลาว เพียงฝ่ายเดียว สำหรับผลของการประชุมในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหา

1 มติชนรายวัน, (19 มีนาคม 2531)

2 เรื่องเดียวกัน.



ดังกล่าวข้างต้น ส่วนเรื่องคณะกรรมการร่วมชายแดนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น นั้น ฝ่ายไทยได้แสดงความจำนงที่จะให้มีการฟื้นฟูเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ ไทย - ลาว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและวิชาการ ซึ่งควรจะเริ่มรียกทันที จะเปลี่ยนตัวบุคคลในคณะฝ่ายไทยก็พร้อม แต่ลาวกลับขอให้มีการจัดตั้งคณะดังกล่าวภายหลัง แก้ไขปัญหาบริเวณบ้านร่มเกล้าก่อน

ในเรื่องของแผนที่ ฝ่ายไทยยืนยันว่าแผนที่ที่ฝ่ายไทยใช้คือ แผนที่ที่มีผลตามกฎหมาย ซึ่งเป็นไปตามความประสงค์ของคณะกรรมการปักปันเขตแดน ตามข้อกำหนดในสนธิสัญญาเมื่อ ปี 2447 และ 2450 ซึ่งฝรั่งเศสที่เป็นประเทศภาคีโดยตรงได้รับรองและยึดถือแผนที่นี้มาตลอด นอกจากนี้ฝ่ายไทยยังได้แสดงหลักฐานการรับรองของฝรั่งเศสให้ลาวซึ่งเป็นผู้สืบสิทธิ ย่อมมีความรับผิดชอบต่อแผนที่ดังกล่าว และที่สำคัญผู้แทนกฎหมายฝ่ายไทยได้ยืนยันต่อผู้แทนฝ่ายลาวในการเจรจาครั้งนี้ว่า กรณีปัญหา 3 หมู่บ้าน ปี พ.ศ.2527 ลาวได้พิมพ์สมุดปกขาว เผยแพร่ไปยังสหประชาชาติ 2 ฉบับ คือฉบับ เอ/39/451 วันที่ 4 กันยายน พ.ศ.2527 และ เอ/39/540 วันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ.2527 ซึ่งรายงานสมุดปกขาวดังกล่าว กระทรวงการต่างประเทศลาวได้จัดพิมพ์ระบุชี้ชัดว่า เป็นแผนที่ที่เกี่ยวข้องกับสนธิสัญญาสยาม - ฝรั่งเศส

หลังจากนั้น พล.อ.อ.สิทธิ เสวตศิลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ทำพิธีมอบสารนิเทศมอบหนังสือ 2 ฉบับให้ลาว ราชอาณาจักรไทยเสนอให้ฝ่ายลาวร่วมตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเขตแดนไทย - ลาว เป็นกรรมการทำหน้าที่สำรวจตรวจสอบปักปันเขตแดน ซึ่งฝ่ายไทยได้เสนอให้สำรวจตลอดแนวชายแดน แต่หากลาวจะพิจารณาเฉพาะจุดก็ไม่ขัดข้อง กรรมการชุดนี้มีเสนาธิการทหารเป็นประธาน กับข้อเสนอตั้งกรรมการร่วมระดับชาติไทย - ลาว มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน มีผู้บัญชาการทหารบกเป็นรองประธาน และกระทรวงการต่างประเทศตั้งเป็นเงื่อนไขให้ฝ่ายลาวรับหนังสือทั้ง 2 ฉบับก่อนการเจรจาจึงจะดำเนินการต่อไปได้ <sup>1</sup>

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (22 มีนาคม 2531)

ในวันต่อมา คือวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2531 กระทรวงการต่างประเทศลาวจึงได้เชิญนายนิรันดร ภาณุพงศ์ เอกอัครราชทูตไทยประจำเวียงจันทน์ เข้าพบ เพื่อยื่นหนังสือคอบข้อเสนอของรัฐบาลไทย 2 ข้อ คือ เรื่องการจัดตั้ง คณะกรรมการเขตแดนเฉพาะกิจไทย - ลาว เพื่อพิจารณาเส้นเขตแดนบริเวณ ดินดอนระหว่างจังหวัดพิษณุโลกกับแขวงไซบุรี และ เรื่องการรื้อฟื้นและปรับปรุง คณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือระหว่างไทย - ลาวระดับชาติและระดับท้องถิ่น ว่า รัฐบาลลาวขอชมเชยท่าทีของรัฐบาลไทยในการฟื้นฟูความสัมพันธ์ไทย - ลาว ซึ่งลาวก็ได้ให้ความนับถือและปฏิบัติตามคำแถลงการณ์ร่วม ปี พ.ศ. 2522 มาตลอด

ลาวถือว่าคณะเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาคงต้องปฏิบัติหน้าที่ตามเนื้อหาใน คำแถลงการณ์ร่วม คือการสร้างสันติภาพ นั่นคือ ต้องแก้ไขปัญหาระหว่างกัน คือ แก้ไขในบริเวณแขวงไซบุรีกับจังหวัดพิษณุโลก การเจรจา 2 ครั้งที่ผ่านมา ระหว่างวันที่ 3 - 4 มีนาคม และวันที่ 17 - 18 มีนาคม ฝ่ายลาวไม่ปฏิเสธ ข้อเสนอของไทย แต่สภาพการณ์ปัจจุบันคณะเจรจาทั้ง 2 ประเทศ จะต้องพิจารณา แก้ไขปัญหาเส้นเขตแดนก่อนแล้วจึงค่อยจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อปักปัน เขตแดน แต่ที่ผ่านมามีไทยไม่รับข้อเสนอของลาวในเรื่องสนธิสัญญาสยาม - ฝรั่งเศส พ.ศ. 2450 และไม่ยอมรับว่าแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งเขตแดน <sup>1</sup>

ต่อมาในวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2531 พล.อ.อ. สิทธิ เสวตศิลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้มีสารถึงนายฮาเวียร์ เบเรช เคอ เควณญา เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงถึงการเจรจา ยุติปัญหามันร่มเกล้า สารดังกล่าวมีใจความโดยสรุปว่า <sup>2</sup> ท่าทีของไทยในปัญหามันร่มเกล้า นั้นประเทศไทยมีเจตนาอันแน่วแน่ที่จะหาข้อยุติปัญหา ุคยการตั้ง คณะกรรมการร่วมเขตแดน

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (2 มีนาคม 2531)

<sup>2</sup> แนวหน้า, (16 เมษายน 2531)



สำหรับในช่วงที่ 2 นี้ การเจรจาระหว่างฝ่ายไทยกับลาว เริ่มต้นขึ้นได้ รัชการ เจริญการของฝ่ายทหาร ซึ่งมี พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รักษาการผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้บัญชาการทหารบก เป็นหัวหน้าคณะฝ่ายไทย และ พล.อ.สีสะหวาด แก้วบุ๋นพัน หัวหน้าเสนาธิการทหาร เป็นหัวหน้าคณะฝ่ายลาว ซึ่งส่งผลให้ไทยกับลาว สามารถยุติสงครามกันได้

ต่อมากระทรวงการต่างประเทศ ก็สามารถเปิดการเจรจากับลาวได้ 2 ครั้ง คือที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 3 - 4 มีนาคม และวันที่ 17 - 18 มีนาคม ที่กรุงเวียงจันทน์ ซึ่งการเจรจาก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งกันได้ ซึ่งพอจะสรุปถึงปัญหาและอุปสรรคของการเจรจา ได้ดังต่อไปนี้คือ

1. ฝ่ายลาวไม่รับข้อเสนอของไทย ในการตั้งคณะกรรมการเขตแดน เฉพาะกิจไทย - ลาว รัชการลาวเสนอให้พิจารณาแก้ไขปัญหาเส้นเขตแดนก่อนแล้วจึงค่อยจัดตั้งคณะกรรมการดังกล่าว

2. ทั้ง 2 ฝ่ายยังคงยืนยันให้ความถูกต้องของสนธิสัญญาและแผนที่ที่เกี่ยวข้อง

3. อาจเป็นไปได้ที่เวียคนามพยายามผลักดันให้ลาวก่อความขัดแย้งกับประเทศไทย เพื่อผลประโยชน์ของเวียคนามเอง รัชการให้หลักพ้องความสนใจมาที่ปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทย - ลาว แทนที่ปัญหากัมพูชาที่เวียคนามเป็นตัวก่อเหตุ

### 5.3.2 การใช้กำลัง

นับตั้งแต่ลาวเปลี่ยนระบอบเป็นระบอบคอมมิวนิสต์ มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา ไม่เคยปรากฏว่ามีการใช้กำลังของฝ่ายไทยต่อลาวในครั้งใด จะรุนแรงเท่ากับปัญหาบ้านร่มเกล้า เพราะนับตั้งแต่เกิดการปะทะกันด้วยกำลังทหารในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2530 เหตุการณ์ก็ได้ทวีความรุนแรงขึ้นติดต่อกันเรื่อยมา ขณะเดียวกันทั้งไทยและลาวต่างก็เสริมกำลังไปยังพื้นที่ดังกล่าว ในสัปดาห์แรกของเดือนตุลาคม พ.ศ. 2530 มีการปะทะกันหลายครั้ง รัชการเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 และ 3 ตุลาคม ในวันที่ 6 ตุลาคม กองกำลังของลาวได้โจมตีที่ตั้งของกองทหารพรานใกล้ ๆ กับบ้านร่มเกล้าถึง 3 ครั้ง ทางกองทัพภาคที่ 3 ได้ส่ง



กำลังทหารเข้ายึดขวางการโจมตีของลาว และประกาศให้อาณาบริเวณภูเขาใกล้ ๆ กับหมู่บ้านนั้นเป็นเขตอันตราย ห้ามพลเรือนเข้าไป แต่อย่างไรก็ตามทางกองทัพภาคที่ 3 ยังไม่ต้องการที่จะแถลงการปะทะตามบริเวณชายแดนนี้อย่างเป็นทางการ ระบุว่าควรจะเป็นการตกลงระดับท้องถิ่นก่อน

ต่อมาสภาความมั่นคงของไทยได้กล่าวว่า ลาวได้เสริมกำลังอย่างหนัก แต่ถึงกระนั้นก็ตามยังย้ำว่า ไทยยังถือว่าลาวเป็นประเทศเพื่อนบ้าน พอเริ่มต้นเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2530 กองทัพภาคที่ 3 ได้เริ่มแผนยุทธการระยะใช้รหัสว่า "สอยดาว 01" มีจุดมุ่งหมายที่จะผลักดันกองทหารของลาวจากอาณาบริเวณนั้น ให้กลับเข้าไปในดินแดนของลาว และในปลายเดือนธันวาคม พ.ศ.2530 กองทัพภาคที่ 3 ได้รับแผนยุทธศาสตร์ใหม่ระยะใช้แผนยุทธการรหัส "สอยดาว 02" การรบได้ขยายตัวออกไปอย่างมาก ทั้งลาวและไทยได้เสริมกำลังมากขึ้นตามที่ตั้งตลอดอาณาบริเวณประมาณ 70 ตร.กม. ที่เกิดกรณีพิพาททั้งทหารและอาวุธหนัก ซึ่งบรรยายการใช้กำลังของไทยปรากฏให้เห็นเด่นชัดจากทรศนะของผู้นำไทยบางคน เช่น พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ผู้บัญชาการทหารบกและรักษาราชการ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2531 ที่ค่ายสมเด็จพระนเรศวร กองทัพภาคที่ 3 จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้ <sup>1</sup>

"ถึงวันนี้เห็นจะต้องใช้ระบบตาค้อคา หันต่อหันกันแล้ว ที่จริงเราพยายามหลีกเลี่ยงทางนี้ แต่คงหลีกเลี่ยงไม่ได้แล้ว อย่างที่ผมว่าเป็นคือการขยายขอบเขตของการรบแล้ว... เพราะความสำเร็จในการปฏิบัตินั้นคงจะเสร็จสิ้นภายใน 1 - 2 วันนี่ อย่างแน่นอนที่สุด... การแก้ปัญหา นอกจากการรบแล้วคงจะใช้วิธีอื่นไม่ได้แล้ว ซึ่งหมายความว่าความเป็นศัตรูกันคงจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนที่สุด สิ่งที่คุณได้รับทราบอย่างแน่ชัด คือฝ่าย

1 มติชนรายวัน, (3 มีนาคม 2531)



ตรงข้ามไม่เลือกหนทางรคชขบอย่างแน่นอน ซึ่งก็  
จำเป็นต้องใช่วิธีการรุนแรงตอบโต้กลับใบ ตอนนี้ถือ  
ว่าต่างคนต่างใช้ความรุนแรงต่อกัน"

จากผลของการสู้รบที่ผ่านมา จนกระทั่งถึงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.  
2531 ซึ่งมีการตกลงหยุดยิงกันของทั้งสองฝ่าย ปรากฏว่าประเทศไทยต้องเสีย  
ค่าใช้จ่ายอย่างน้อยที่สุดถึงเดือนละ 800 - 900 ล้านบาท ซึ่งเงินดังกล่าวยังไม่  
รวมถึงยอดเงินการบริจาคที่ได้รับจากประชาชน และในการรบที่บ้านร่มเกล้า  
กองทัพต้องสูญเสียเงินไปทั้งหมดประมาณ 2,000 - 3,000 ล้านบาท <sup>1</sup> นอกจากนี้  
ยังมียอดจำนวนทหารของฝ่ายไทยที่เสียชีวิตอีก 147 คน เป็นนายทหาร 4 คน  
ที่ได้รับบาดเจ็บจำนวน 166 คน <sup>2</sup> ส่วนฝ่ายลาวมีทหารเสียชีวิต 402 คน <sup>3</sup>

5.3.3 การกำหนดประเภทของสินค้ายุทธปัจจัย และการเปิดจุดผ่านแดนเพียงบางจุด

นอกจากประเทศไทยจะใช้มาตรการทางการทูต และการใช้กำลัง  
ต่อสู้ในกรณีปัญหาความขัดแย้งบ้านร่มเกล้า จังหวัดพิษณุโลกแล้ว ประเทศไทย  
ยังใช้มาตรการในการกำหนดและควบคุมประเภทของสินค้าที่จะส่งผ่านจากไทย  
ไปลาว นอกเหนือจากสินค้าที่ควบคุมอยู่แล้วถึง 273 ชนิด ซึ่งรัฐบาลออกเป็น  
พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. 2524 \* ซึ่งมีอยู่ในปัจจุบัน 61  
รายการ สินค้ายุทธปัจจัยที่ประกาศควบคุมประกอบด้วยยานชนิดต่าง ๆ รวมทั้ง  
อุปกรณ์ทางการแพทย์ เครื่องอุปโภคบริโภค รวมกว่า 50 รายการ และที่ห้ามรคช  
เค็ดซาคมี รถจักรยาน 2 ล้อ ยางมะตอย และลาวคหนาม สินค้าเหล่านี้ถูกสั่งห้าม  
นำเข้าไปยังชายแดนของจังหวัดเลย รวม 6 อำเภอ คือ นาแห้ว ค่าน้ำขี้,

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (4 มีนาคม 2531)

<sup>2</sup> มติชนรายวัน, (9 มีนาคม 2531)

<sup>3</sup> มติชนรายวัน, (8 มีนาคม 2531)

\* คู่มือระเบียบคนบทที่ 1

ภูเรือ, ท่าลี่, ปากชม และเชียงคาน \* ซึ่งมีหน้าไปขายให้กับลาว และคนไทย  
ที่มีสินค้ายุทธปัจจัยในครอบครองจะต้องแจ้งปริมาณต่อทางราชการ

ในเรื่องการปิดพรมแดน นายสุวิทย์ สุทธานุกุล เลขาธิการ  
สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กล่าวถึงการยกเลิกจุดผ่อนปรนชายแดน เพื่อ  
ระงับการค้าต่อค้าชายแดนเปลี่ยนไทย - ลาว ว่า <sup>1</sup> ความจริงแล้วชายแดนไทย  
มีคำสั่งปิดอยู่แล้ว เป็นระยะทาง 1,750 กิโลเมตร อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมา  
ได้มีการพิจารณาขออนุญาตเปิดแนวชายแดนอยู่ 3 ประเภท คือ

1. จุดผ่านแดนถาวร ซึ่งมีอยู่ที่ 2 จังหวัด คือจังหวัดหนองคาย ที่  
ท่าเสด็จ ท่าแพขนานยนต์ และที่ท่าข้าว จังหวัดมุกดาหาร
2. จุดผ่านแดนชั่วคราว ซึ่งสภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวง  
มหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน  
(กอ.รมน.) จะเป็นผู้พิจารณาว่าสมควรจะเปิดในจุดไหน และรัฐมนตรีว่า  
การกระทรวงมหาดไทยจะเป็นผู้ลงนามประกาศ ซึ่งใน ปี พ.ศ. 2530 ได้เปิดไป  
แล้วประมาณ 10 จุด และในขณะนี้ได้เปิดจุดผ่านแดนประเภทนี้หมดแล้ว
3. จุดผ่อนปรนการค้าชายแดน ผู้ว่าราชการจังหวัดตามแนวชายแดน  
จะเป็นผู้พิจารณาว่าจะเปิดจุดผ่านแดนหรือไม่ ภัยคำนึงถึงผลประโยชน์ต่อคนไทย  
และคนลาวสินค้าที่จะส่งไปก็จะเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค ยกเว้นยุทธปัจจัย  
ผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นคนพิจารณา

แต่กระทรวงมหาดไทย ภัยคำแนะนำจากสภาความมั่นคงแห่งชาติ  
ได้สั่งการไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีพื้นที่ติดลาวและมีจุดผ่านแดน ให้ปิดจุดผ่าน  
แดนประเภทที่ 3 คือ "จุดผ่อนปรนการค้าบริเวณชายแดน" แล้ว ส่วนประเภทที่  
1 คือ "จุดผ่านแดนถาวร" และประเภทที่ 2 คือ "จุดผ่านแดนชั่วคราว" ยัง  
มีความเหมาะสมอยู่ เพราะมีสินค้าที่จะเป็นแก่การครองชีพของประชาชนลาวผ่าน

\* จากการประกาศของนายชิวิน สุทธิสุวรรณ ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย

<sup>1</sup> มติชนรายวัน, (2 กุมภาพันธ์ 2531)



จากหลายบาทมาก ซึ่งรัฐบาลก็ไม่มีความจำเป็นที่จะบิดพริ้วแต่ประการใด เพราะเห็นว่าลาวยังคงพึ่งพาสินค้าจากไทยอีกมากและไม่ต้องการให้ความขัดแย้งในปัญหาบ้านร่มเกล้าระหว่างไทย - ลาว ทวีความรุนแรงขึ้นอีก

#### 5.4 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับความรุนแรงของปัญหา

สำหรับปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างไทย - ลาว ในกรณีปัญหาบ้านร่มเกล้า จังหวัดพิษณุโลก ที่เกิดจากการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่ดังกล่าว รัชชฝ่ายไทยถือว่าบ้านร่มเกล้าขึ้นอยู่กับอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก และลาวก็อ้างว่าอยู่ในเขตลาว รัชชอยู่ในเขตการปกครองของตาแสง (คำบล) นาบ่อน้อย เมือง (อำเภอ) บ่อแดน แขวง (จังหวัด) ไชยบุรี ซึ่งในปัจจุบันปัญหานี้ก็ยังไม่มียุติลง อย่างไรก็ตามพอจะพิจารณาได้ว่าปัญหาดังกล่าวนี้มีสาเหตุสืบเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

##### 1. ปัญหาความไม่แน่นอนของเส้นเขตแดน

ผลจากการที่ไม่มีการปักปันเขตแดนที่แน่นอน และการอ้างสนธิสัญญากันคนละข้อความ รัชชฝ่ายลาวยึดถือข้อความในพิธีสารคลองจันยัดแผนที่กันคนละฉบับ ซึ่งฝ่ายลาวกล่าวว่า สนธิสัญญาระหว่างฝรั่งเศสกับสยาม ฉบับ ปี พ.ศ. 2450 (ค.ศ. 1907) ระบุว่า "ทางค้ำกลางพระบาง เส้นพรมแดนลากจากแม่น้ำรช ค้ำกลางใต้ตรงลำน้ำเหือง และลากไปตามลำน้ำเหืองขึ้นไปจนถึงแหล่งกำเนิดซึ่งอยู่ในภูเมียง จากที่ตรงนั้นเส้นพรมแดนลากไปตามสันปันน้ำระหว่างแม่น้ำรชกับลำน้ำเจ้าพระยาจนถึงลำแม่น้ำรช ณ ตรงจุดที่เรียกว่าแก่งผาเด อันเป็นไปตามเส้นพรมแดนที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการปักปันเขตแดนที่ได้กระทำมาก่อนแล้ว เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2449 (ค.ศ. 1906) ส่วนฝ่ายไทยอ้างว่าบ้านร่มเกล้าเป็นของไทย ตามข้อความในสนธิสัญญาฝรั่งเศส - สยาม ปี พ.ศ. 2450 (ค.ศ. 1907) ซึ่งระบุว่า "ให้ยึดคอกกลางลำน้ำเหือง จนถึงค้ำน้ำ เรียกว่าภูเขาเมียงเป็นเส้นเขตแดน" และปัญหานี้ก็ไม่มียุติลง ถึงแม้ว่าจะได้มีการประชุมเจรจาทางการทูตที่กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ 3 - 4 มีนาคม พ.ศ. 2531 และที่กรุงเวียงจันทน์เมื่อวันที่ 17 - 18 มีนาคม พ.ศ. 2531 แล้วก็

คาม เพราะทางฝ่ายลาวแจ้งว่าจะต้องนำเรื่องนี้ไปเสนอต่อรัฐบาลลาวก่อน  
อย่างไรก็ตามการที่ทั้งสองฝ่ายสามารถยุติการสู้รบและหันมาเจรจากันได้ในครั้งนี้  
ถือว่าเป็นก้าวแห่งสันติภาพที่สำคัญระหว่างสองประเทศและจะส่งผลไปสู่การเจรจา  
เพื่อปรับปรุงความสัมพันธ์ในด้านอื่น ๆ ด้วยต่อไประหว่างประเทศไทยกับลาว

## 2. ความแตกต่างทางด้านอุดมการณ์

การมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกัน เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้  
เกิดการปะทะกันตามพรมแดนอยู่เสมอมา เพราะทั้งรัฐบาลไทยและรัฐบาลลาว  
ต่างก็มีความสงสัยและหวาดระแวงกันตลอดมา นับตั้งแต่ลาวเปลี่ยนแปลง  
การปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ใน ปี พ.ศ.2518 เป็นต้นมา และเหตุการณ์ปัญหา  
ข้อขัดแย้งบ้านร่มเกล้าก็มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากความแตกต่างทางด้านอุดมการณ์  
ซึ่งมีผลทำให้การเจรจาทางการทูตระหว่างไทยกับลาวไม่ประสบความสำเร็จ

## 3. รัฐบาลลาวได้รับการหนุนหลังจากเวียดนาม สหภาพโซเวียตและ ประเทศในค่ายสังคมนิยมบางประเทศ

จากผลของสนธิสัญญามิตรภาพ 25 ปี (Treaty of Friendship  
and Cooperation) ระหว่างลาวกับเวียดนาม ซึ่งได้ลงนามกันเมื่อวันที่ 18  
กรกฎาคม พ.ศ.2520 ด้วยสัญญาตัวเองทำให้เวียดนามสามารถอ้างในการ  
คดโกงกำลังของคนไว้ในลาวได้ ซึ่งทำให้ลาวและเวียดนามมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด  
กันมากยิ่งขึ้น รัชชเวียดนามได้เพิ่มจำนวนทหารในลาวขึ้นเป็น 40,000 -  
50,000 คน <sup>1</sup> ซึ่งผู้นำไทยเชื่อกันว่าสนธิสัญญาดังกล่าวก็มีส่วนที่สำคัญในการ  
ส่งผลให้ลาวมีนโยบายที่แข็งกร้าวต่อไทยเป็นอย่างมากในกรณีบ้านร่มเกล้า ใน  
ขณะนั้นนโยบายของไทยต้องการแก้ไขปัญหาระดับท้องถิ่น แต่ลาวต้องการให้เป็น  
ความขัดแย้งในระดับชาติและไม่มียุทธวิธีประนีประนอม เพราะเวียดนามพยายาม

<sup>1</sup> สุรชัย ศิริไกร, "รายงานการวิจัยสาเหตุของการกระทบกระทั่งตาม  
พรมแดนไทย - ลาว 1975 - 1980" (สถาบันเอเชีย : จุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย) หน้า 24.



ที่จะไม่ทำให้ไทยและลาวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นอกจากนี้เวียดนามและจีนได้ มีการลงนามในสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือระหว่างกัน (The Soviet - Vietnamese Treaty of Friendship and Cooperation) ในวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2521 ซึ่งเท่ากับทำให้จีนสามารถขยายอิทธิพลของตน เข้ามาในเอเชียได้สะดวกขึ้น <sup>1</sup> ภัยผลของสนธิสัญญานี้จีนสามารถใช้ ฐานทัพเรือและฐานทัพอากาศต่าง ๆ ของเวียดนามได้ <sup>2</sup> ซึ่งสนธิสัญญาดังกล่าว ก็มีผลถึงลาวด้วย เพราะลาวได้ทำสนธิสัญญามิตรภาพกับเวียดนามดังกล่าวแล้ว

### 5.5 แนวรับมของปัญหา

ปัญหาหมู่บ้านร่มเกล้า จังหวัดพิษณุโลก ในขณะนี้ยังไม่สามารถแก้ไขให้ ยุติลงได้ เพราะทั้งไทยและลาวต่างอ้างว่าคนมีสิทธิอธิปไตยเหนือพื้นที่หมู่บ้าน ร่มเกล้า ภัยฝ่ายลาวอ้างว่าเป็นของลาว ภัยขึ้นอยู่กับคาแสง (ตำบล) นาน้อย เมือง (อำเภอ) บ่อแตง แขวง (จังหวัด) ไชยบุรี ในขณะที่รัฐบาลไทยอ้างว่า เป็นของไทย ภัยหมู่บ้านร่มเกล้า อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้ ภัยฝ่ายไทยและลาวได้อ้างสนธิสัญญากันคนละข้อความ ภัยฝ่ายลาวยึดถือข้อความในสนธิสัญญาส่วนฝ่ายไทยยึดถือข้อความในพิธีสาร คลอดจนยึดแผนที่กันคนละฉบับ ซึ่งฝ่ายลาวกล่าวว่าสนธิสัญญาระหว่างฝรั่งเศสกับ สยาม ฉบับ ปี พ.ศ. 2450 (ค.ศ. 1907) ระบุว่า "ทางด้านหลวงพระบาง เส้นพรมแดนลากจากแม่น้ำโขงด้านใต้ที่ตรงปากลำน้ำเหืองและลากไปตาม ลำน้ำเหือง"

<sup>1</sup> สมพงษ์ ชูมาก, ความพยายามของนานาประเทศในการแก้ไข วิกฤตการณ์กัมพูชา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522) หน้า 22 - 23.

<sup>2</sup> สมพงษ์ ชูมาก และ อรรถิ นวลสุวรรณ, ปัญหาผู้ลี้ภัยอินจีน : ทาที่และการปฏิบัติของประเทศต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525) หน้า 182.

ขึ้นไปจนถึงแหล่งกำเนิดซึ่งอยู่ในภูเขาเมือง จากที่ตรงนั้นเส้นพรมแดนลากไปตาม  
สันปันน้ำระหว่างแม่น้ำโขงกับลำน้ำเจ้าพระยา จนถึงลำน้ำแม่น้ำโขง ณ ตรงจุดที่  
เรียกว่าแก่งผาเดิ ตามเส้นพรมแดนที่กรรมการปักปันเขตแดนได้ตกลงกันไว้  
ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม รัตนโกสินทรศก 124 คถศศักราช 1906  
(พ.ศ.2449)" รัชชปาฎลาวอ้างว่าในความจริงแล้วคือภูสอยดาว

แต่ฝ่ายไทยไม่ยอมรับ รัชชปาฎลาวอ้างว่าบ้านร่มเกล้าเป็นของไทยตาม  
ข้อความในสนธิสัญญาฉบับเดียวกัน คือสนธิสัญญาฝรั่งเศส - สยาม ปี พ.ศ.2450  
ซึ่งระบุว่า "ให้ยึดถือคอนกลางลำน้ำโขง จนถึงต้นน้ำที่เรียกว่าภูเขาเมืองเป็น  
เส้นเขตแดน..." รวมทั้งแผนที่ประกอบสนธิสัญญาสยาม - ฝรั่งเศส ปี พ.ศ.  
2447 และ 2450 และแผนที่ของกรมแผนที่ทหารบกซึ่งจัดทำโดยใช้ภาพถ่ายทาง  
อากาศ รวมทั้งแผนที่ของทางการลาว ซึ่งรัชชปาฎลาวเป็นผู้จัดทำขึ้นก็ยึดถือ  
ต้นน้ำภูเขาเมืองเช่นเดียวกัน อีกทั้งลาวได้นำแผนที่ของไทยซึ่งทำโดยกรมแผนที่  
ทหารที่เลิกใช้ไปแล้วไปอ้าง คือแผนที่หมายเลข L 708

ปัญหานี้ได้รุนแรงขึ้นจนถึงขั้นมีการใช้กำลังต่อกัน แต่ก็สามารถยุติลงได้  
หลังจากมีการแลกเปลี่ยนหนังสือกันระหว่างนายกรัฐมนตรืลาวกับนายกรัฐมนตรื  
ไทย เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ และต่อมาทั้งสองฝ่ายได้เปิดการเจรจาทางการทูต  
ขึ้นที่กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ 3 - 4 มีนาคม พ.ศ.2531 และที่  
กรุงเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 17 - 18 มีนาคม พ.ศ.2531 แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ  
สำเร็จในการเจรจา เพราะฝ่ายลาวไม่ยอมรับข้อเสนอของไทยในการตั้ง  
คณะกรรมการร่วมเขตแดนกับคณะกรรมการปักปันเขตแดนไทย - ลาว และยังได้  
ใช้กลวิธีในการโต้เถียงเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่พยายามจะข้ามขั้นตอนของการ  
เจรจาและพยายามเรียกร้องให้ไทยยอมรับในสิ่งที่เปลี่ยนแปลงเขตแดนตาม  
เงื่อนไขของฝ่ายลาว และลาวไม่ยอมรับแผนที่ในสนธิสัญญาสยาม - ฝรั่งเศส ปี  
พ.ศ.2447 และ 2450

ดังนั้น ปัญหาหมู่บ้านร่มเกล้าระหว่างไทยกับลาวจึงยังเป็นประเด็น  
ข้อขัดแย้งที่ยังไม่มียุติ และการเจรจาทางการทูตครั้งที่ 3 ยังไม่สามารถจะมีขึ้นได้



เพราะกระทรวงการต่างประเทศตั้งเป็นเงื่อนไขให้ฝ่ายลาวรับหนังสือทั้ง 2 ฉบับ ในการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมปักปันเขตแดนไทย - ลาวก่อน การเจรจาจึงจะ ดำเนินต่อไปได้

อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงท่าทีของลาวต่อไทยอย่างเห็นได้ชัด รศยหันมาพยายามสร้างความเข้าใจกับไทยมากยิ่งขึ้น นับตั้งแต่มีการหยุดยิงและ เปิดเจรจาทางการทูตกันมา ประกอบกับการมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างไทยกับ เวียดนามและสหภาพโซเวียต คงจะทำให้ปัญหาข้อขัดแย้งในเรื่องนี้มีแนวโน้มที่จะ ไม่ก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นมาอีกในอนาคต